

Larvik
kommune

Framtidas kommune

Kunnskapsgrunnlag

Områdesatsing Torstrand, 2024-2028

bydel
TORSTRAND

INNHOLDSFORTEGNELSE:

Innledning

1. Bakgrunn	s. 3
1.1 Hva er en områdesatsing?	
1.2 Hvilke innsatsområder er prioritert?	
1.3 Å jobbe på nye måter - hva betyr det egentlig?	
2. Betydningen av gode nabolag	s. 8
3. Bydel Torstrand	s. 8
3.1 Kort beskrivelse av bydelen	
3.2 Geografisk avgrensing i kart	
3.3 Levekårssoner og grunnkretser	
4. Dagens situasjon	s. 10
4.1 Hvem er folka på Torstrand?	
4.1.1 Alderssammensetting	
4.1.2 Barneandel	
4.1.3 Eldreandel	
4.1.4 Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn	
4.2. Levekår og folkehelse	
4.2.1 Bolig og nabolag	
4.2.2 Boliger på Torstrand	
4.2.3 NIMBY (Not In My BackYard)	
4.3 Oppvekst	
4.4 Helse og økonomi	
4.4.1 Økonomi	
4.4.2 Familiefattigdom	
4.4.3 Familietyper	
4.4.4 Sivilstatus	
4.4.5 Ensomhet	
4.4.6 Utdanning og jobb	
4.4.7 Arbeidsmarkedet og økonomisk ulikhet	
4.5 Bydelsutvikling og nærmiljø	
4.5.1 Næringsliv	
4.5.2 Mobilitet	
4.5.3 Gaterom og møteplasser	
4.5.4 Styrking av lokaldemokratiet	
4.5.5 Medvirkning	
4.5.6 Historie, kultur og identitet	
5. Føringer og anbefalinger for utvikling på Torstrand	s. 32
5.1 Kommuneplanens samfunnsdel	
5.2 Kommuneplanens arealdel	
5.3 Sentrumsplanen	
5.4 Kommunalteknisk plan	
5.5 Bypakke Larvik	
5.6 Mulighetsstudier	

Innledning

I forbindelse med Områdesatsing Torstrand er det behov for å få innsikt i ulike forhold knyttet til bydelen, som kan ha betydning for hvordan områdesatsingen skal gjennomføres. Dette kunnskapsgrunnlaget omfatter temaer som vurderes relevante for arbeidet.

Her kan du lese litt om bakgrunnen for områdesatsingen, og hva en områdesatsing er. Videre fremkommer data og erfaringer som er innhentet så langt i arbeidet. Kunnskapsgrunnlaget skal være et levende dokument, og vil bli oppdatert etter hvert som ny innsikt kommer fram. Alle referanser ligger som fotnoter i teksten.

Representanter fra Larvik kommune har hentet inspirasjon fra andre kommuner som har gått foran i løypa, og vil rette en særlig takk for gode tips og innspill til Strømsø i Drammen og Østre bydel i Sarpsborg.

1. Bakgrunn

Bærekraftig utvikling i Larviksamfunnet

Bærekraftig utvikling innebærer å imøtekomme dagens behov uten å ødelegge for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

FNs bærekraftsmål danner basis for Kommuneplanens samfunnsdel, og skal ligge til grunn for alt arbeid i Larvik kommune. Sju bærekraftsmål er prioritert til å få særlig fokus, og disse er fordelt på de tre dimensjonene *klima og miljø*, *sosiale forhold* og *økonomi*. Samarbeid er en vesentlig forutsetning for å imøtekomme de øvrige målene.

Samarbeide i Larvik - den samskapende kommunen:

Vi styrker fellesskapet ved å utvikle løsninger sammen med innbyggere, frivillighet og næringsliv.

Leve og bo i Larvik - den livskraftige kommunen:

Vi legger til rette for at alle kan leve gode liv i trygge og inkluderende lokalsamfunn.

Skape i Larvik - den verdiskapende kommunen:

Vi fremmer lokal innovasjon og næringsutvikling for en bærekraftig vekst.

Møte framtida i Larvik - den motstandsdyktige kommunen:

Vi sikrer en robust kommune som håndterer klimaendringer og framtidige utfordringer.

Det er flere områder i Larvik som kunne vært aktuelle for områdesatsing. Torstrand ble pekt ut som særlig interessant fordi det pågår flere prosesser som kan inngå i en helhet og dermed gi grunnlag for gode synergieffekter.

I løpet av de kommende årene må Larvik kommune oppgradere vann og avløp på store deler av Torstrand. I den anledning er det hensiktsmessig å vurdere fysisk oppgradering også over bakken, som ett av flere bidrag for å styrke bydelen.

I 2021 etablerte Larvik kommune et samarbeid om Bypakke Larvik med statlige og regionale aktører. Formålet er å utvikle et fremtidsrettet transportsystem som bidrar til et attraktivt bysentrum, og bidra til nullvekst i personbiltrafikken. Bypakke Larvik vil blant annet vektlegge bedre og mer miljøvennlige mobilitetsløsninger på Torstrand.

Våren 2023 ble det søkt om å inngå intensjonsavtale for områdesatsing med staten. Målet er å innlemme tiltak for å bedre livskvalitet, levekår og omdømme for bydelen, og samordne innsatsen. Bruk av ulike virkemidler i en helhetlig utvikling kan bidra til å få mer ut av hver investerte krone, og styrke muligheten for å hente inn ytterligere finansiering.

1.1. Hva er en områdesatsing?

Områdesatsing er et langsiktig samarbeid mellom stat og kommune og et virkemiddel for å gjøre en ekstra innsats i et avgrenset område med levekårsutfordringer.

Områdesatsingen har to hovedformål:

- Bidra til å utjevne sosiale forskjeller, bedre fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter og øke samfunnsdeltakelsen.
- Bidra til tjenesteutvikling og varig forbedring av tjenester i nærmiljøet.

Kunnskapsgrunnlaget for Områdesatsing Torstrand viser status på en rekke forhold som har betydning for folkehelse, levekår og oppvekst i bydelen. Dette danner grunnlag for de innsatsområdene og delmålene som er pekt ut i områdesatsingens innledende fase. Delmål og tiltak kan justeres underveis. Dette er forankret i kommunens overordnede planer og prioriterte bærekraftsmål.

Folkehelsen i Norge og Larvik er generelt god, men god helse er ujevnt fordelt, og sosiale helseforskjeller forplanter seg til neste generasjon. Alle skal bo trygt og godt, og alle har rett til en god oppvekst. Bolig er en forutsetning for helse, utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse, mens en god barndom gir grunnlag for et godt liv som voksen.

Områdesatsingen skal bidra til å utjevne forskjeller gjennom å styrke gode oppvekstkår og fremme fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse. Innsatsen skal preges av at vi er nysgjerrige, ærlige, rause og engasjerte i møte med folk, utfordringer og muligheter som dukker opp underveis.

1.2. Hvilke innsatsområder er prioritert?

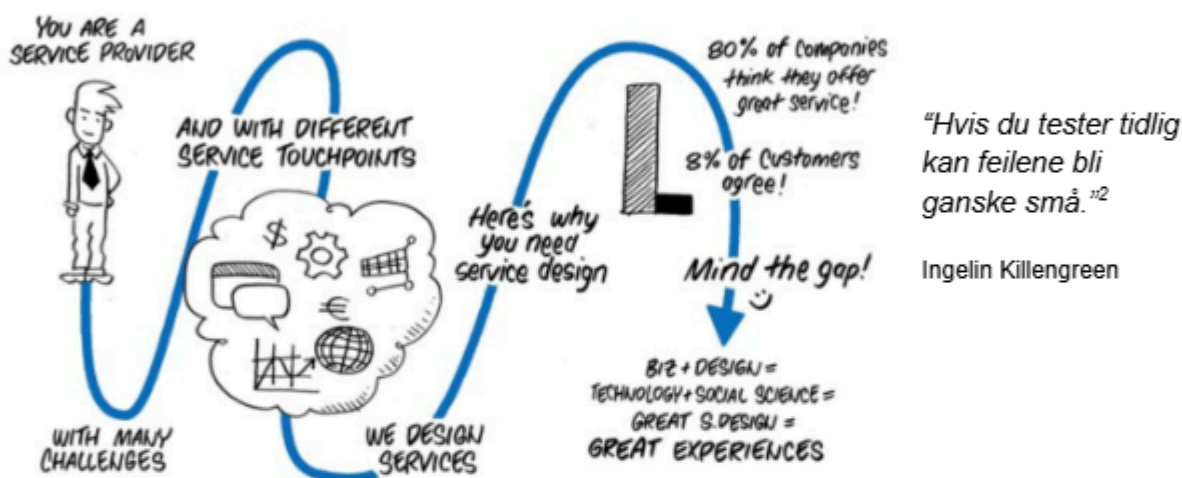
INNSATSONOMRÅDER OG DELMÅL		
Levekår og folkehelse	Bydelsutvikling og nærmiljø	Styrking av lokaldemokratiet
<u>Bolig og nabolag:</u> Legge til rette for gode boliger, trygge bomiljøer og ulike boformer tilpasset innbyggernes livsfaser og behov. Stimulere og legge til rette for gode møteplasser i nabolagene. Styrke fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter.	<u>Gaterom og møteplasser:</u> Etablere grønne lunger/linjer i grå gaterom. Utvikle områder for sosial og fysisk aktivitet og rekreasjon. Legge til rette for trivelige steder å møtes og sitte. Legge til rette for urbant landbruk.	<u>Medvirkning:</u> Støtte etablering av nærmiljøutvalg og ungdomspanel, og legge til rette for samarbeid. Gjennomføre jevnlig dialog- og samhandlingsmøter for å sikre forankring og relevans i utvikling av aktiviteter og tiltak.
<u>Oppvekst:</u> Styrke barn og unges oppvekstsvilkår. Utvikle trygge, varierte og stimulerende leke-, aktivitets- og møteplasser.	<u>Mobilitet:</u> Gjøre det lett å velge å gå, sykle og reise kollektivt. Sikre god tetthet på steder å sette seg for å hvile. Øke bevissthet om atferd og holdninger knyttet til klima, miljø og natur.	<u>Historie, kultur og identitet:</u> Fremme lokalhistoriske perspektiver som grunnlag for nyskaping, stedsidentitet og stedstilhørighet. Legge til rette for kultur(utveksling) på tvers av alder, etnisitet med mer. Støtte opp om frivillige initiativ og frivillige lag, foreninger og organisasjoner. Styrke innbyggerengasjementet. Stimulere og styrke idrett og kulturelle aktiviteter.
<u>Utdanning og jobb:</u> Støtte opp under og bidra til "Våre Unges" prosjekter og aktiviteter for å få flere unge til å fullføre utdanning, Bidra til helhetlige kvalifiseringsløp, slik at flere kan komme i arbeid ved å fullføre utdanning eller oppnå etterspurt kompetanse.	<u>Næringsliv og -utvikling:</u> Samhandle med lokalt næringsliv og næringsutviklere i bydelen. Stimulere og legge til rette for entreprenørskap. Legge til rette for attraktive arbeidsplasser og bidra til økt sysselsetting.	
RESSURSMOBILISERING - STEDSUTVIKLING - SAMSKAPING - TJENESTEUTVIKLING		

1.3. Å jobbe på nye måter - hva betyr det egentlig?

*"Slutt med synsingen, få frem fakta, jobb sammen om det samme, involver brukerne og ta kontroll fra starten."*¹

Silje Opheim, "Løftet"

Opheims oppfordring er en enkel oppsummering av hva som må ligge til grunn for å skaffe innsikt som gir god treffsikkerhet på tiltak. Komplekse og nye utfordringsbilder utløser behov for å tenke og handle på nye måter. Kommunen har ikke lenger ressurser til å håndtere samfunnsflokene gjennom å tilby tjenester på samme måte som tidligere, og må jobbe mer innovativt og samskapende, uten å kjenne løsningene på forhånd.

Tjenestedesign er en relativt ny måte å organisere kommunale tjenester på, og har fokus på å ta utgangspunkt i brukerens, og ikke systemets behov. Det skiller seg fra tradisjonell tjenesteutvikling ved å følge fem sentrale prinsipper³, og oppnår i større grad et treffsikkert resultat som møter reelle brukerbehov.

Mennesker i sentrum: Ta utgangspunkt i menneskers behov og adferd for å skape meningsfulle tjenester.

Samskaping: Involver alle berørte parter i tjenestedesignprosessen for å gi eierskap.

Helhetlig tilnærming: Ta hele tjenesten i betraktning for å skape en god og sammenhengende opplevelse for alle berørte parter.

Visualisering: Visualiser informasjon og ideer for å forenkle kompleksitet og skape felles forståelse.

Test tidlig og ofte: Lag utkast til ulike elementer av tjenesten gjennom hele prosessen for å utprøve, validere og videreutvikle ideer.

¹ KS: Tiden inne for tjenestedesign? Innføring for kommunale innovasjonsprosesser

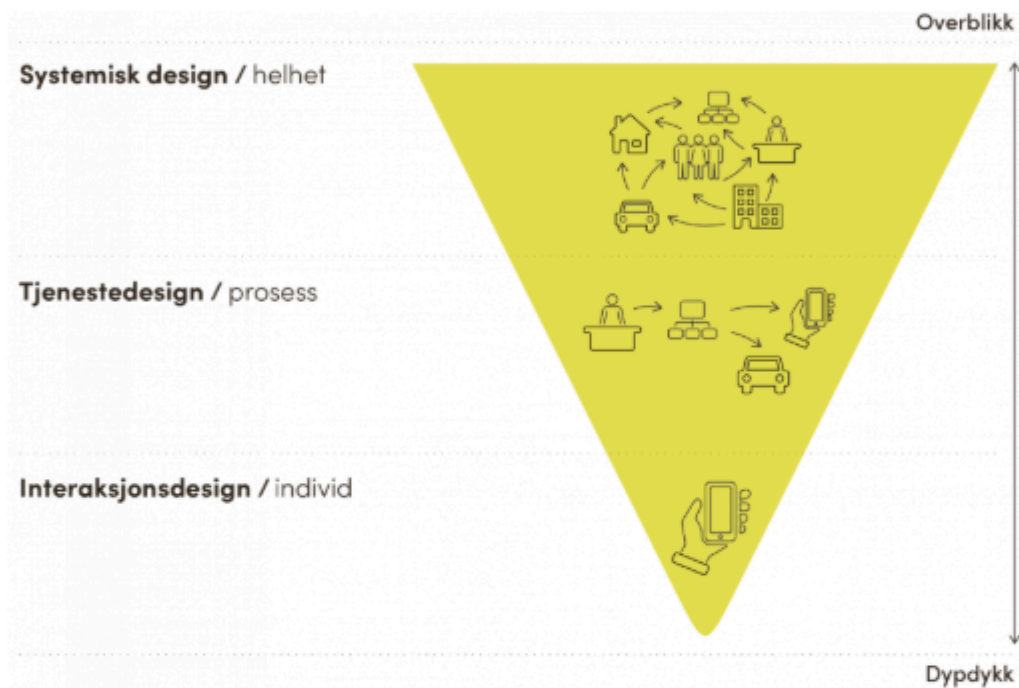
² KS: Tiden inne for tjenestedesign? Innføring for kommunale innovasjonsprosesser

³ KS: Tjenestedesign

Noen generelle kjennetegn ved innovative metoder er at de:

- har en åpen og utforskende form
- identifiserer behov, oppnår innsikt og en omforent problemforståelse
- involverer samarbeid med relevante aktører, brukere og berørte parter
- har en helhetlig og systematisk tilnærming til utfordringen
- innebærer tidlig prototyping og testing
- bruker visualisering som metode

Design representerer en ny tilnærming til problemløsning, innovasjon og endring, og kan bidra til å svare på både samfunns- og menneskebehov⁴.

Myndigheter og offentlige virksomheter anvender i økende grad design og innovative metoder for å utvikle og forbedre tjenestene de leverer til innbyggerne. Årsakene er blant annet:

- En erkjennelse av at vi må bli bedre til å sette brukeren i sentrum
- Et behov for å se nytt på fastlåste utfordringer
- Et behov for å finne løsninger på nye og stadig mer komplekse og flokete problemstillinger
- Nødvendigheten av å effektivisere forvaltningen

⁴ [Digdir: Design](#)

2. Betydningen av gode nabolag

Nærmiljøet, nabolaget vårt, kan forstås som «et lokalt miljø med et eget sosialt «klima» og en egen identitet» (Brattbakk og Andersen, 2017).

Et nabolag består av mer enn bare boliger. Det fysiske miljøet inkluderer parker, offentlige plasser og rekreasjonsområder, men også handel og kulturinstitusjoner, helsetjenester, barnehager og skoler. Nabolaget påvirker oss både gjennom de fysiske omgivelsene, det sosiale miljøet og tjenestetilbudet. Trivsel, trygghet og tilgang til tjenester i nærmiljøet er avgjørende for helse og livskvalitet. Forskjeller mellom ulike nabolag og nærmiljø påvirker innbyggerne, og har betydning for den enkeltes grad av samfunnsdeltakelse.

Nabolaget er en viktig arena for barn og unge. Oppvekstmiljøet påvirker ikke bare livssituasjonen her og nå, men kan også gi konsekvenser for utdanning, arbeid og helse. Barn som vokser opp i områder med gode levekår har gjerne flere gode rollemodeller, høyere ambisjoner og et bedre grunnlag for å lykkes i utdanningssystemet enn de som bor i levekårsutsatte områder.

3. Bydel Torstrand

3.1. Kort beskrivelse av bydelen

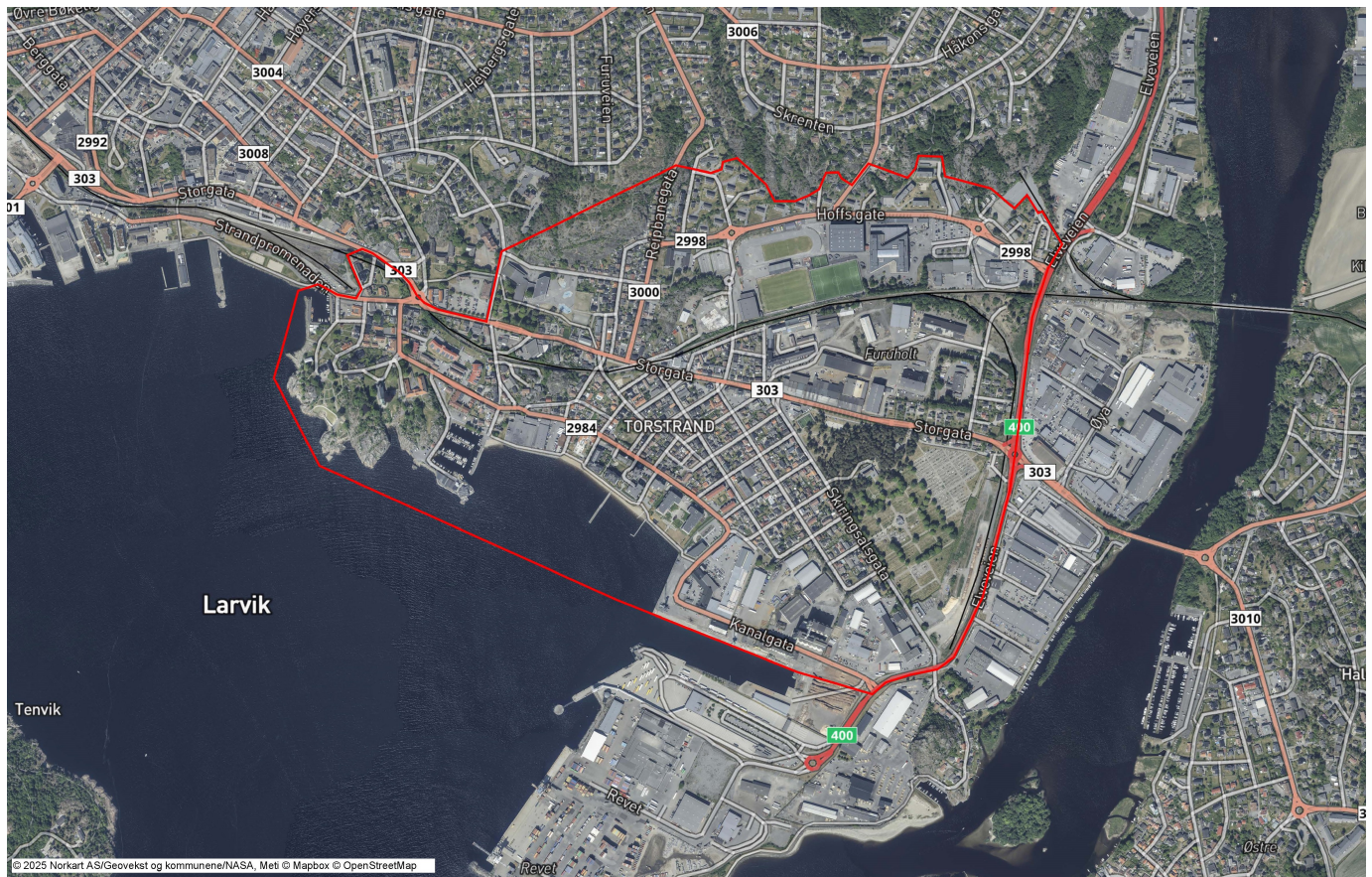
Torstrand er en bydel øst i Larvik by som ligger langs Larviksfjorden med Lågen på den ene siden, og Larviks indre havneområde og jernbanestasjon på den andre. I tillegg til et stort boligområde ligger også Larvik havns næringsområder i bydelen.

Torstrand er en av Larviks eldste bydeler, og hadde bebyggelse allerede på 1600-tallet. Tradisjonelt har Torstrand vært en arbeiderbydel med industri og handel i og rundt bydelen. I dag er industrien i stor grad borte. I østre del mot Lågen er det de seneste årene etablert vesentlig storhandel som har generert stor økning i biltrafikken. De opprinnelige småbutikkene som var etablert inne i bydelen er kraftig redusert i antall.

I motsetning til Larvik by for øvrig, preges Torstrand av flat topografi og en kvartalsstruktur med brede gater. Det betyr at det er god universell tilgjengelighet, og lett å ferdes for alle befolkningsgrupper, inkludert eldre, som utgjør en vesentlig andel av befolkningen i området. I sjøfronten ligger noen av byens populære badestrender, og på den andre siden av kvartalsstrukturen er det en flott park med store furutrær, lekeområde, ballbinge og en liten aktivitetsløype. I tillegg finnes flere små grønne lunger som er tilgjengelig for allmennheten.

Torstrands torg kan betegnes som bydelens hjerte. Jernbanen, som er over 140 år gammel, deler dette hjertet i to. Sammen med en tungt trafikkert fylkesvei utgjør den en vesentlig barriere gjennom hele bydelen.

3.2. Geografisk avgrensning i kart

3.3. Levekårssoner og grunnkretser

Grunnkretser er de minste geografiske enhetene hvor det hos SSB finnes offentlig statistikk om befolkningen. Norge er delt inn i ca. 14 000 grunnkretser som igjen er gruppert sammen til ca. 1 550 delområder. Formålet med å dele kommunen inn i grunnkretser er å lage små, stabile og geografisk enheter som kan gi et fleksibelt grunnlag for arbeidet med å presentere regionalstatistikk. Hensikten med dette er igjen å gi et mer effektivt statistisk grunnlag for kommunal og regional analyse, forvaltning og planlegging. I tillegg til at grunnkretser skal være stabil over en rimelig tidsperiode, skal de også bestå av et geografisk sammenhengende område. Et annet hovedkriterium er at grunnkretsene bør være mest mulig ensartet når det gjelder natur og næringsgrunnlag, kommunikasjonsforhold og bygningsmessig struktur. Delområde er et mellomnivå mellom kommune og grunnkrets. En slik delområdeinndeling er egnet for data som blir for detaljert på grunnkretsnivå, samtidig som den er egnet til regionale oversiktsanalyser. Ved utarbeidelse av delområder ble det lagt vekt på at området hørte naturlig sammen kommunikasjonsmessig, og helst burde området være en naturlig enhet⁵.

I Helsedirektoratet og SSB pågår det nå et felles arbeid for å få lagt inn levekårssoner som et geografisk nivå i ny statistikkbankløsning (foreløpig navn: Folkehelsestatistikk). Dette skal erstatte Norgeshelsa/Kommunehelsa statistikkbank. Ifølge tidsplanen vil det i løpet av 2026 gradvis bli flere oppdaterte indikatorer med data på levekårssonenivå i statistikkbanken. Når

➤ **SSB:** Standard for delområde- og grunnkretsinnndeling

arbeidet er sluttført, vil alle kommuner med levekårssoner få gratis tilgang til tall fra statistikkbanken. I dag må kommunene kjøpe denne statistikken av SSB.

Bydel Torstrand består i dag av 5 grunnkretser, Løkka, Vestre Halsen, Torstrand nord, Tollerodden og Farrishallen. I november 2024 etablerte Larvik kommune levekårssoner for hele kommunen. Levekårssonene er opprettet ved å slå sammen flere grunnkretser, og det er de nevnte grunnkretsene som danner levekårszone 14 som er Torstrand. Levekårssonene bestemmes med bakgrunn i spesifikke parametere. Larvik kommune har 24 levekårssoner totalt. Når vi videre bruker Torstrand, er det levekårssonen Torstrand det handler om, og vi bruker kommune eller Larvik om hele kommunen, altså alle levekårssonene samlet.

4. Dagens situasjon

I dette kapitlet settes søkelyset på status for ulike forhold som kan knyttes til innsatsområdene og delmålene som er lagt til grunn for områdesatsingen på Torstrand. Foreløpig er tallmaterialet som kan vise hvordan situasjonen er på Torstrand i forhold til resten av kommunen relativt begrenset.

Høsten 2024 inngikk Larvik kommune et samarbeid med Nabolagshelse AS for å utarbeide levekårssoner i kommunen. I løpet av 2026 vil det bli mulig å koble disse opp mot SSBs databaser (se pkt.3.3), og det vil gi gode forutsetninger for å synliggjøre eventuelle forskjeller internt i kommunen. Det vil også gi grunnlag for sammenligning med tilsvarende bydeler i andre kommuner.

Som supplement til kvantitative tall og statistiske data, er det planlagt å få gjennomført en sosiokulturell analyse i regi av områdesatsingen på Torstrand. Det forventes at en slik analyse vil gi mer kvalitative data, som kan bidra til at det i sum blir mulig å få innsikt og en helhetlig forståelse av bydelens styrker, utfordringer og muligheter.

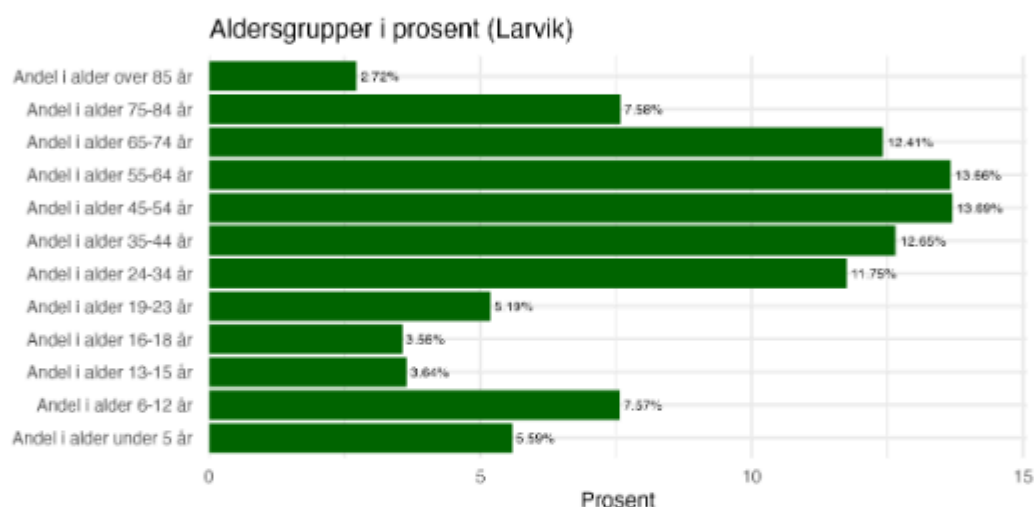
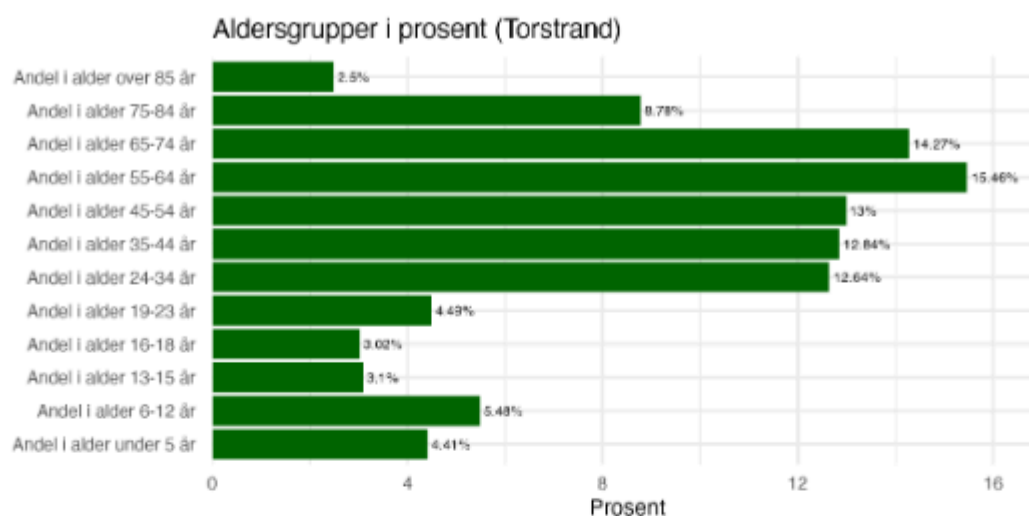
4.1. Hvem er folka på Torstrand?

Befolkningsgrunnlaget på Torstrand kan på mange måter betegnes som "mangfold i praksis". I tillegg til mange nasjonaliteter, er det stor spredning i alder og sosioøkonomisk/-kulturell bakgrunn. I et samfunnsfaglig perspektiv fremstilles ofte slikt mangfold som et ideal for et lokalsamfunn. Det er mye som tyder på at mangfoldet kan bidra til å fremme forståelse, toleranse og respekt, og til å motvirke polarisering. Kanskje det er noe av årsaken til at Torstrand beskrives som en raus og tolerant bydel der folk har omsorg for hverandre?

4.1.1. Alderssammensetting

Larvik kommune har de senere årene hatt befolkningsvekst, noe som også kommer til uttrykk på Torstrand. Fra 2022 har befolkningen økt med 2,09%, og i bydelen er det totalt 2 586 innbyggere. Videre i dette kapitlet settes det fokus på hvordan befolkningen fordeler seg på alder, etnisitet og utdanningsnivå i bydelen, sett mot Larvik kommune som helhet.

Torstrandsbefolkningens gjennomsnittsalder er 46,4 år, med et snitt som varierer mellom 36 og 54 år i de fem grunnkretsene. I Larvik kommune som helhet er gjennomsnittsalderen 43,9 år.

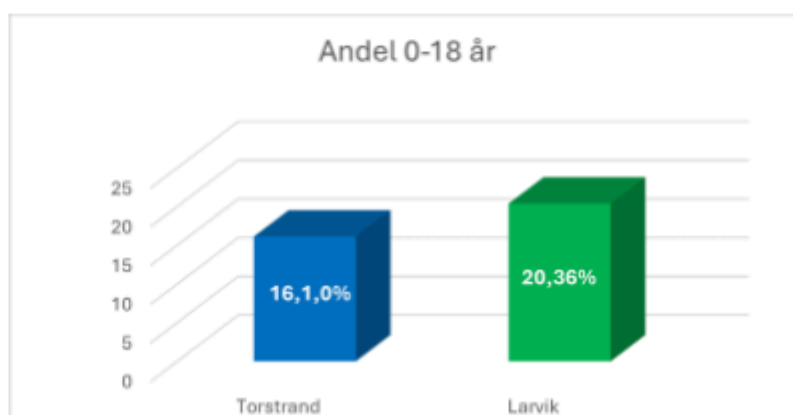
4.1.2. Barneandel

Barneandelen indikerer variasjon i befolkningen, og kan si noe om attraktiviteten for barnefamilier i et område. Samtidig gir den en peker på behov innenfor sosial infrastruktur. Barn er en sårbar gruppe, men representerer også muligheter for positiv endring.

På Torstrand utgjør andelen barn og unge under 18 år ca. 16 prosent, fordelt som følger:

- Under fem år: 4,41%
- Mellom 6 og 12 år: 5,48%
- Mellom 13 og 15 år: 3,10%
- Mellom 16 og 18 år: 3,02%

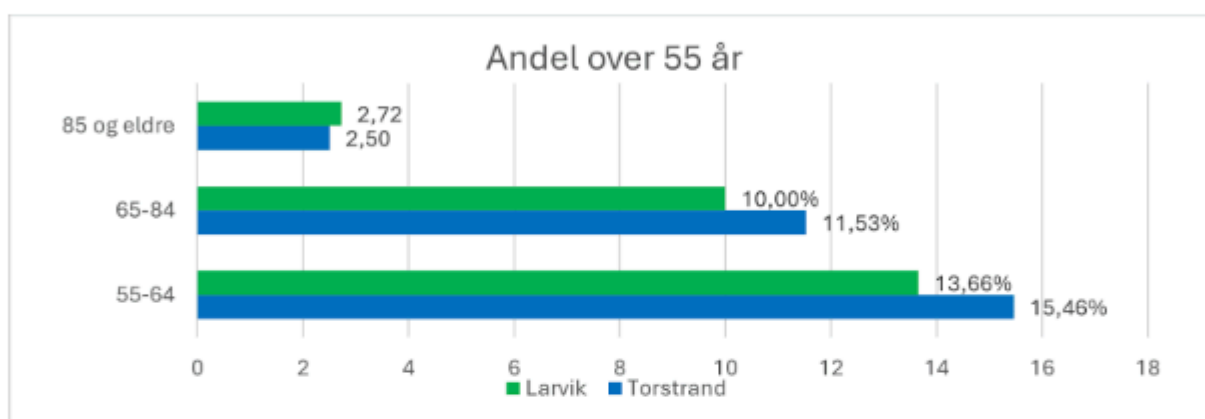
Dette er lavere enn kommunen som helhet, hvor andelen barn og unge under 18 år er på ca. 20 prosent.

4.1.3. Eldreandel

Som de fleste andre kommuner, opplever også Larvik kommune en sterk økning av andelen eldre i befolkningen. Dette har stor betydning for hvordan det kommunale tjenestetilbudet tilrettelegges, og for mobilisering av ressurser i sivilsamfunnet.

Med sin flate topografi er Torstrand i utgangspunktet en bydel som er godt tilrettelagt for en aldrende befolkning. Det er i all hovedsak enkelt å forflytte seg, også med hjelpemidler som rullator, rullestol og lignende. Det kommer alle, uansett funksjonsnivå og alder, til gode. Hvorvidt dette faktisk har betydning for andelen eldre beboere på Torstrand er imidlertid vanskelig å si så lenge det kun finnes kvantitativt datamateriale.

Data fra Nabolagshelse viser en prosentandel på 14,27 innbyggere i alderen 65-74 år og 8,78 prosent i alderen 75-84 år, altså en samlet andel på cirka 23 prosent. For Larvik kommune utgjør den samlede andelen cirka 20 prosent. Ved å inkludere aldersgruppen 55-64 øker forskjellen mellom Torstrand og Larvik kommune til nesten fem prosent. Dette gir en indikasjon om at bydelen tiltrekker seg den godt voksne delen av befolkningen.

Når det gjelder befolkningen for øvrig (24-64 år), er forskjellene mellom Torstrand og Larvik kommune som helhet marginale.

4.1.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn

Ikke-vestlige innvandrere omfatter personer fra Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand. Flukt og familieinnvandring i forbindelse med dette er den vanligste innvandringsgrunnen, deretter følger annen arbeidsinnvandring og familieinnvandring. Det har vært en gradvis økning i andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Larvik kommune over mange år, men Larvik har en lavere andel innvandrere enn landet for øvrig⁶. Utenom Færder ligger Larvik også lavest blant Vestfoldkommunene.

94 ulike land er representert i Larvik, og for kommunen som helhet er andelen innvandrere på 13,6%. Tar vi med barn født i Norge av innvandrere, er andelen 16,9%⁷. 37% av innvandrere i Larvik er flyktninger og deres familie innvandrede.

⁶ Folkehelseoversikten 2023

⁷ Temaplan for Integrering Larvik Kommune 2024-2027

Det finnes foreløpig ingen tilsvarende tall for levekårssonen Torstrand, men det er grunn til å anta at det etniske mangfoldet er relativt stort. Ifølge SSBs nasjonale rapport fra 2023, "Hvordan varierer nærmiljøet blant ulike befolkningsgrupper"⁸, pekes det på at innvandrere generelt bor gjennomgående nærmere tjenester enn den øvrige befolkningen. Ved Mesterfjellet skole er hele 61 ulike nasjonaliteter representert, men denne skolen har elever fra Larvik sentrum, Byskogen og Langestrand i tillegg til Torstrand.

I følge IMDIs indikatorrapport 2024, er det en positiv utvikling på flere områder innen integrering, bl.a. at flere med innvandrerbakgrunn fullfører videregående opplæring og tar høyere utdanning, og videre at gapet i sysselsettingen mellom innvandrere og den øvrige befolkningen er blitt mindre. Men fortsatt opplever innvandrere oftere utfordringer med sin egen økonomi enn den øvrige befolkningen, har i snitt lavere medianinntekt og er overrepresentert blant personer i vedvarende lavinntekt; 28 prosent av innvandrere lever i vedvarende lavinntekt, mot syv prosent i øvrig befolkning.⁹

4.2. Lavekår og folkehelse

Folkehelsen i Norge og Larvik er generelt god, men god helse er ujevnt fordelt. Samfunnet er preget av sosiale helseforskjeller som gjerne forplanter seg til neste generasjon. Lokalt folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekstkår og fremme fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse. Det skal også forebygge sykdom og skader, beskytte mot helsetrusler og bidra til å fremme sunne levevaner¹⁰.

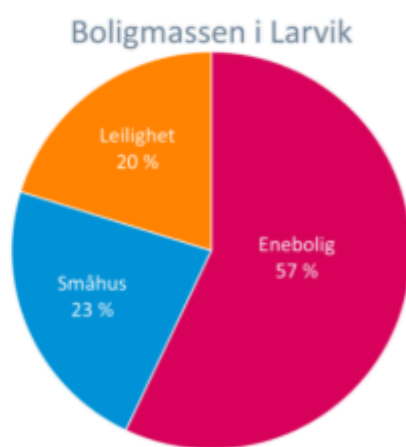
Livskvalitet henger i stor grad sammen med boforhold, helsesituasjon og tilgang til utdanning og arbeid. Det er både et nasjonalt og lokalt mål at alle skal bo trygt og godt. Boligens befatning og bomiljøet rundt er helt grunnleggende for at den enkelte skal komme i posisjon for god helse, utdanning og arbeid. Dårlige og uforutsigbare boforhold øker sannsynligheten for å utvikle helseproblemer. I tillegg kan det være vanskelig å gjennomføre utdanning eller å fungere i jobb.

4.2.1. Bolig og nabolag

I 2019 ble det utført en boligmarkedsanalyse for Larvik kommune¹¹. Den viser en overdekning av boliger, og en høy eneboligandel.

Gangavstand til butikk-/servicetilbud pekes ut som det viktigste kriteriet for valg av boområde, spesielt for den eldste delen av befolkningen. For de yngre delene av befolkningen er nærhet til turområder, samt skole/barnehage viktig ved valg av boområde.

Naboer og nærhet (til butikk/servicetilbud), samt rolige omgivelser er de begrepene som i størst grad trekkes frem som viktige for å oppleve trivsel i bosituasjonen.

Prognosesenteret 2019 (tall fra 2018)

⁸ SSB: [Hvordan varierer nærmiljøet blant ulike befolkningsgrupper?](#)

⁹ IMDi: [Hvordan går det med integreringen i Norge?](#)

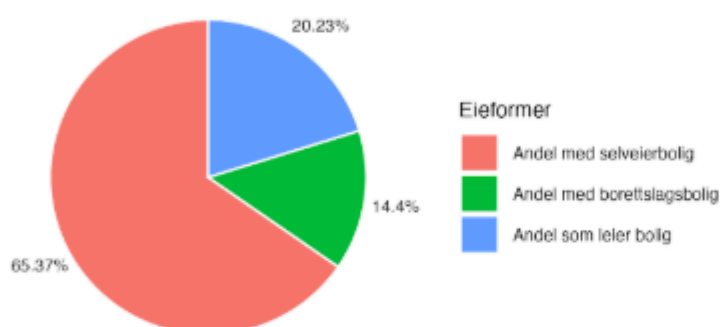
¹⁰ [Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032](#)

¹¹ [Prognosesenteret: Boligmarkedsanalyse Larvik kommune](#)

Når de ulike aldersgruppenes boligpreferanser legges til grunn, får vi en teoretisk overdekning på 3 700 småhus og en underdekning på nesten 2 800 leiligheter. Totalt en overdekning på litt mer enn 1 000 boliger.¹²

Når det kommer til eie eller leie ser det ut til at Larvik som helhet ligger omtrent på landsgjennomsnittet. Omtrent 20 prosent leier bolig, mens cirka 80 prosent har en andelsbolig eller selveierbolig. På landsbasis er det en trend at andelen som leier bolig øker, og leie som trygt alternativ er nå tydelig satt på dagsorden, både nasjonalt og lokalt.

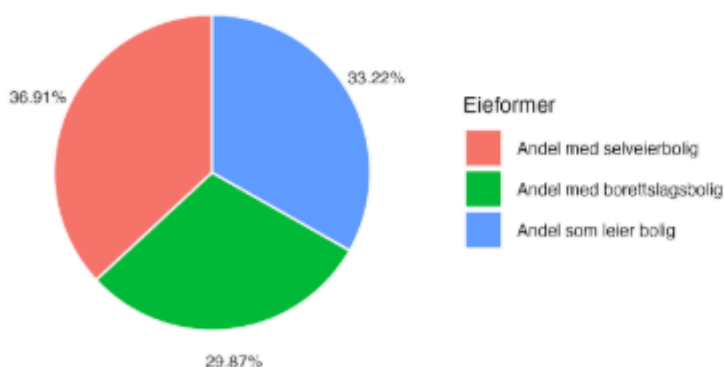
Eieformer i prosent (Larvik)

På Torstrand er det en langt høyere andel som leier bolig enn i kommunen som helhet, med drøyt 33 prosent. Videre bor mer enn dobbelt så høy andel i borettslagsbolig, mens andelen med selveierbolig ligger på snaut 37 prosent.

Det er naturlig at det er flere som bor i borettslagsbolig eller leier bolig i sentrumsnære områder enn i mer grigrendte strøk. Andelen leietakere på Torstrand er likevel bemerkelsesverdig høy, og på nivå med storbyer som Oslo.

Eieformer i prosent (Torstrand)

¹² Prognosesenteret 2019 (tall fra 2018)

Ifølge Prognosesenterets analyse indikerer forholdet mellom boligmasse (boligtilbud) og husholdningssammensetning (boliggetterspørsel), samt ulike aldersgruppers boligpreferanser, en betydelig overdekning av store familieboliger, og underdekning av mindre boliger tilpasset eldre og små husholdninger.

Boligmarkedet i Larvik preges likevel av mangel på egnede utleieboliger, spesielt til store husstander. Mange lavinntektsfamilier lever i trangboddhet, og i store husstander er det ikke uvanlig at 3-4 barn deler soverom. Som følge av dette kategoriseres en del familier i gruppen *vanskeligstilte i boligmarkedet*, selv om de i utgangspunktet ikke regnes som dette. Heller ikke små husstander kan påregne soverom til hvert enkelt husstandsmedlem.

Generelt lever mange lavinntektsfamilier i boliger med ikke tilfredsstillende standard. En del boliger preges av dårlig inneklima og fuktproblemer. Erfaring viser at dette ikke nødvendigvis skyldes boligens standard alene. Det er ofte kombinert med for mange husstandsmedlemmer i forhold til boligens størrelse, og lave boferdigheter. Boligsituasjonen for lavinntektsfamilier preges samtidig av at de fleste ønsker å bo sentrumsnært, og velger beliggenhet fremfor boligens egnethet på andre områder.

De siste årene har kommunen også opplevd økende etterspørsel etter tilrettelagte familieboliger. Det synes imidlertid å være få familieboliger med universell utforming tilgjengelig i boligmarkedet.

4.2.2. Boliger på Torstrand

Boligmassen på Torstrand består av 1467 boliger fordelt på 588 boligbygg¹³, og omfatter alt fra relativt nye og attraktive boliger i borettslag og sameier, eldre eneboliger og mindre borettslag/sameier, til en rekke større og mindre bygg med boliger for utleie, samt en del omsorgsboliger. Av disse er 153 kommunale utleieboliger, det vil si en andel på drøye ti prosent og omtrent på linje med Larvik sentrum.

I tillegg til kommunale utleieboliger og omsorgsboliger finnes det en del private utleieboliger i området. Generelt kan leieboliger generere ustabilitet i form av hyppig inn- og utflytting i nabolaget, og omsorgsboliger bebos gjerne av personer som er avhengig av offentlige tjenester for å mestre hverdagen. I sum kan dette bidra til at Torstrand tilsynelatende har en større andel levekårsutfordringer enn andre bydeler i Larvik.

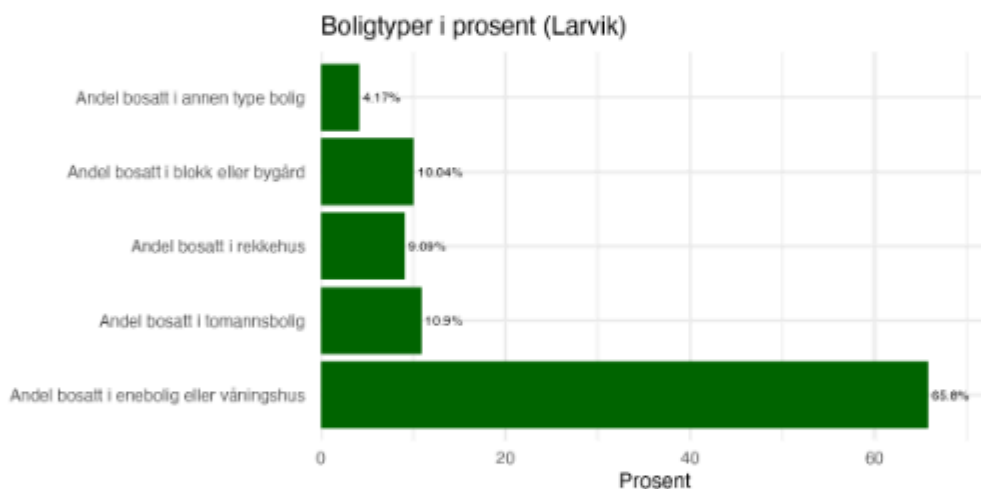
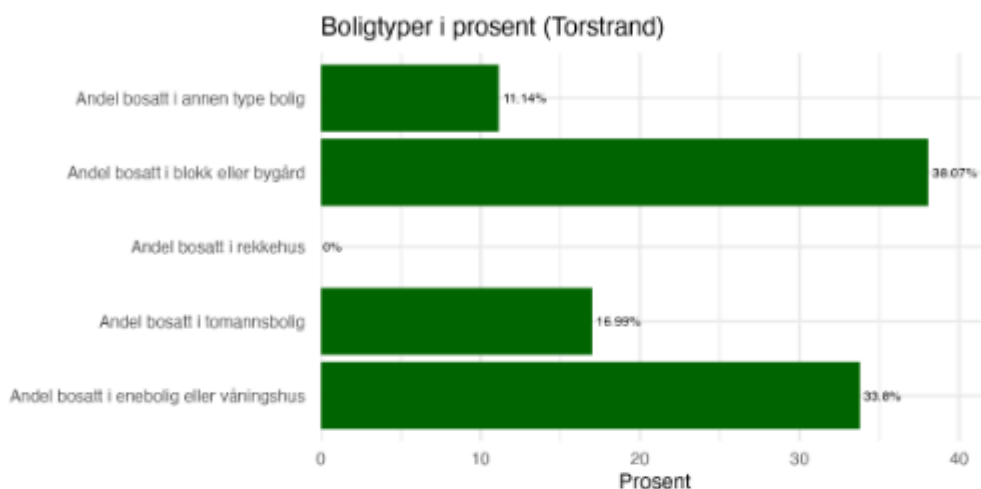
Vi har foreløpig ikke tall som sier noe om familietype/antall barn i leieboligene på Torstrand. Statistikk fra SSB viser imidlertid at barnefamilier som bor i leid bolig, har høyere risiko for å være fattige¹⁴. Fattige barn er overrepresentert blant barnefamilier som leier bolig. Grunnen er at mange leietakerfamilier har lav inntekt, noe som vanskeliggjør boligkjøp. Med en høy andel som leier bolig, er det sannsynlig at dette også omfatter barnefamilier på Torstrand – og med større risiko for fattigdom blant disse.

¹³ Geodata, desember 2024

¹⁴ SSB: «Måling av barnefattigdom: Utredning av supplerende fattigdomsmål».

Boligtyper på Torstrand fordeler seg som følger:

- 38 prosent bor i blokk eller bygård
- 16,99 prosent bor i tomannsboliger
- 33,8 prosent bor i enebolig eller våningshus
- 11,14 prosent bor i andre boligtyper

Andelen selveierboliger ligger på omtrent 42 prosent, mens boliger i borettslag utgjør 22,4 prosent. Innenfor de fem grunnkretsene som inngår i levekårssonen Torstrand varierer andelen selveierboliger mellom snau 25 og drøye 66 prosent, mens andel borettslagsboliger varierer mellom null og snaut 40 prosent. Andelen leieboliger på Torstrand utgjør i overkant av 33 prosent, og varierer mellom 28 og 44 prosent i grunnkretsene. Gjennomsnittlig boareal er 90 m², og det er liten variasjon mellom grunnkretsene.

Torstrand deles i to av jernbanen og den tungt trafikkerte hovedveiforbindelsen mellom øst og vest. Sammen med trafikk fra danskeferga og utskipping av containere bidrar dette til støy, søppel og forurensning som påvirker bokvalitet, oppvekst- og levekår, spesielt langs disse aksene.

I forbindelse med det innledende innsiktsarbeidet for områdesatsingen har flere innbyggere påpekt at de opplever nettopp trafikksituasjonen som det største problemet for innbyggerne på Torstrand. Det handler om både støy, forurensning og sikkerhet.

Som motvekt til disse utfordringene finnes det kvaliteter som bidrar til å styrke bo-, oppvekst- og levekår i bydelen. I en stedsanalyse¹⁵ som er utført av Ihuga arkitekter i forbindelse med områdesatsingen kan vi blant annet lese følgende:

- *Bydelen har en sammensatt og variert bebyggelse og flere områder med egen karakter og typologi. På Torstrand finner man en unik kombinasjon av historisk sjarm, industriell arv, og en følelse av noe ekte og ujålete. Området har en unik atmosfære som kombinerer historie med moderne bekvemmeligheter.*
- *Torstrand er kjent for å ha en sterk identitet og stolthet blant sine innbyggere, som ofte beskriver bydelen som et trygt og godt sted å bo med en god balanse mellom urbane og naturære kvaliteter.*
- *Dronningensgate fremstår som en ryggrad i bydelen, og virker både samlende og delende. Fasadene langs gaten framstår relativt lukkede, og gaten domineres av biltrafikken. Gaterommet vurderes likevel å ha potensialer.*
- *De sterke identitetene og de distinkte karakterene i bylandskapet er verdifulle elementer som fremmer tilhørighet og lokalt eierskap.*

Analysen peker på at bydelen har store verdier som bør ivaretas og benyttes som ressurser i utviklingen av området. Kvartalstrukturen og bygningsmassen med tilhørende hager utgjør flotte elementer i tilknytning til de brede gaterommene. Ihuga arkitekter påpeker at dette er eksempler på kvaliteter som bør utvikles med varsomhet.

I dialog med innbyggere har det kommet fram at nabolaget oppleves trygt og godt, med et hyggelig og inkluderende naboskap. Enkelte har imidlertid også gitt uttrykk for at det kan være vanskelig å komme i kontakt med andre. En gruppe ungdommer som bor på Torstrand har uttalt at de opplever bussholdeplassen ved Kiwi som utrygg, begrunnet med personer som av og til oppholder seg der. En ungdom har også fortalt at hen ikke forteller til venner fra andre steder at hen bor på Torstrand, selv om hen egentlig trives godt i bydelen. En annen ungdom fortalte at hen opplever Torstrand som trygg og hyggelig - et godt sted å vokse opp, men kjedelig for unge.

4.2.3. NIMBY (Not In My BackYard)

NIMBY er å vise motstand mot endringer i eget nærområde, men ikke nødvendigvis i andres nærområde. Fenomenet oppstår ofte ved etablering av boliger for vanskeligstilte av ulik karakter. De fleste kan enes om at alle skal bo trygt og godt, men når det kommer til lokalisering kan det være vanskelig å akseptere at det etableres i eget nabolag.

Den høye andelen med utleieboliger på Torstrand indikerer at NIMBY-problematikken ikke er like sterk i denne bydelen som andre steder, og at det kanskje er lettere å bosette folk i

¹⁵ Ihuga/Lokalt Byrå ([LINK til landingssiden for Områdesatsing Torstrand](#))

området. Dette kom også til uttrykk på Torstrandsdagen, da en innbygger sa at kommunen kan takke seg selv for at det nå er behov for en områdesatsing. Innspillet ble begrunnet med at kommunen har bosatt mange vanskeligstilte i bydelen opp gjennom årene, med økte levekårsutfordringer som resultat.

Kommunen har de senere årene vært varsom med å kjøpe boliger til kommunale formål på Torstrand, nettopp med tanke på risiko for ansamling av vanskeligstilte i bydelen. Det finnes ikke konkrete tall som bekrefter at utleiery på Torstrand i større grad enn andre aksepterer NAV-garanti, men dersom det er tilfelle, kan det bety at det bor en større andel vanskeligstilte på Torstrand enn andre steder i kommunen.

4.3. Oppvekst

Som bydel kan Torstrand by på det meste for en trygg og god oppvekst. Det er nærhet til skole og barnehage, populære strender og spennende leke- og oppholdsarealer som er tilgjengelig for allmennheten. Furumoa har de seneste årene fått et løft, og besøkes av folk også fra andre deler av kommunen. I motsatt ende ligger Tollerodden, og mange, kanskje særlig etniske minoriteter, benytter denne parken til å samle venner og familie til piknik og felles aktiviteter. Fram er en aktiv idrettsforening som disponerer flotte idrettsanlegg, og skateklubben er en god arena for de som liker å drive mer egenorganisert aktivitet.

Bydelen preges av at den i hovedsak består av boliger, og det er begrenset kommersiell aktivitet. Det finnes en populær kafè, en restaurant og en delikatesseforretning i området, og ellers en del mindre handelsvirksomhet. Videregående skole ligger i utkanten av bydelen, og i tilknytning til Frams idrettsanlegg. Enkelte unge gir uttrykk for at det kan være litt kjedelig og lite å ta seg til på Torstrand. Noen velger derfor å trekke mot andre steder for å "henge" sammen med andre, i eller utenfor Larvik sentrum.

Torstrand er en bydel som preges av mangfold på mange måter, blant annet en befolkning med stor sosiokulturell variasjon. Rus og psykiatri er en del av bybildet på Torstrand, som i sentrum for øvrig. Enkelte innbyggere hevder at kommunen selv har bidratt til at bydelen har blitt belastet med folk som kan skape uro, blant annet gjennom bosetting i kommunale boliger eller i private utleieboliger som aksepterer NAV-garanti. Det kan skape utrygghet når folk har en atferd som oppleves annerledes, kanskje spesielt for barn og unge.

Fylkesveien utgjør en vesentlig barriere i bydelen, og skaper støy og utfordringer knyttet til ferdsel, også for barn og unge. En del skoleelever må krysse denne gaten for å komme til og fra skolen og fritidsaktiviteter, og det byr på utfordringer. Det er gjort flere tiltak for å styrke trafikksikkerheten, og skolen har et stort fokus på problemet. Med såpass stor trafikk vil det likevel oppleves utrygt og stressende å ferdes langs og å krysse denne veien. Jernbanen er også en støy- og utrygghetsfaktor, og i sum kan vei og bane oppleves både skremmende og ukomfortabelt, særlig for dem som bor langs disse traseene.

4.4. Helse og økonomi

Statistisk sett blir helsen i befolkningen gradvis bedre med økende inntekt. For eksempel var forventet levealder for 40-årige norske menn nesten 14 år lengre blant de en prosent rikeste sammenliknet med den fattigste prosenten¹⁶. Personlig økonomi påvirker helsen mer eller mindre direkte. God økonomi gir større tilgang til sunne boliger, rekreasjonsmuligheter, kosthold og helsetjenester¹⁷.

Det finnes ulike forklaringer på sammenhengen mellom helse og økonomi:

- kausalitetsforklaringen legger vekt på psykososiale mekanismer (stress og mestring)
- arbeidsmiljøbelastning og lavtlønnsyrker
- sosial mobilitet: dårligere helse medfører lavere inntekt

Ifølge SSB¹⁸ er det ingen bred enighet om hvordan fattigdom skal måles. I hovedsak er det to ulike tilnærminger – relativ og absolutt. *Relativ* fattigdom dreier seg om å ha økonomi og levekår som er dårligere enn det som anses vanlig eller nødvendig i samfunnet en lever i – altså sammenliknet med andre. *Absolutt* fattigdom er å ikke være i stand til å dekke fysiske primærbehov som mat, klær og bolig.

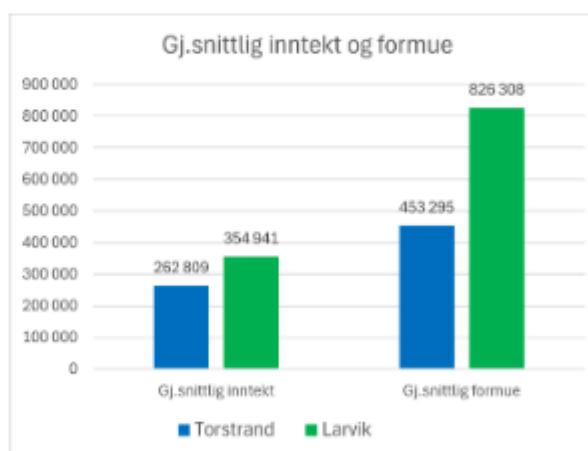
Det hevdes ofte at fattigdom går i arv fra generasjon til generasjon, men det foreligger forskning som viser at det er viktig å nyansere dette utsagnet. I "Tidsskrift for velferdsforskning" (2024)¹⁹ settes det fokus på studier som viser at knappe 3 000 av et utvalg på totalt 18 400 fattige barn selv var fattige i slutten av 30-årsalderen. Omtrent fem av seks hadde forlatt fattigdommen da de nærmet seg 40-årsalderen, og om lag 31 prosent hadde klatret til øvre halvdel i inntektsfordelingen blant dem på samme alder.

Studien reiser ingen tvil om at risikoen for senere fattigdom er høyere blant dem med fattige foreldre, men avdekker et hovedmønster som viser at et stort flertall barn i fattige familier **ikke** fortsetter å være fattig utover i voksenlivet. Dette indikerer at det er gode muligheter for sosioøkonomisk mobilitet i det norske samfunnet.

4.4.1. Økonomi

Det er store forskjeller mellom Torstrand og Larvik som helhet når det gjelder gjennomsnittlig inntekt og formue²⁰

Gjennomsnittlig inntekt er nesten 100 000 høyere for kommunen som helhet sammenliknet med Torstrand, mens formuen til Torstrands innbyggere er drøye halvparten av kommunen som helhet.

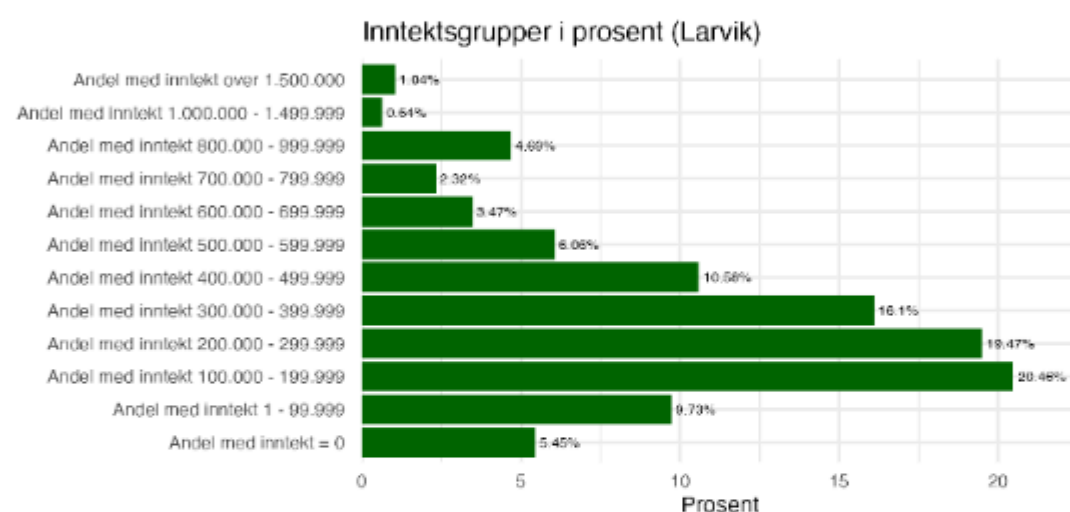
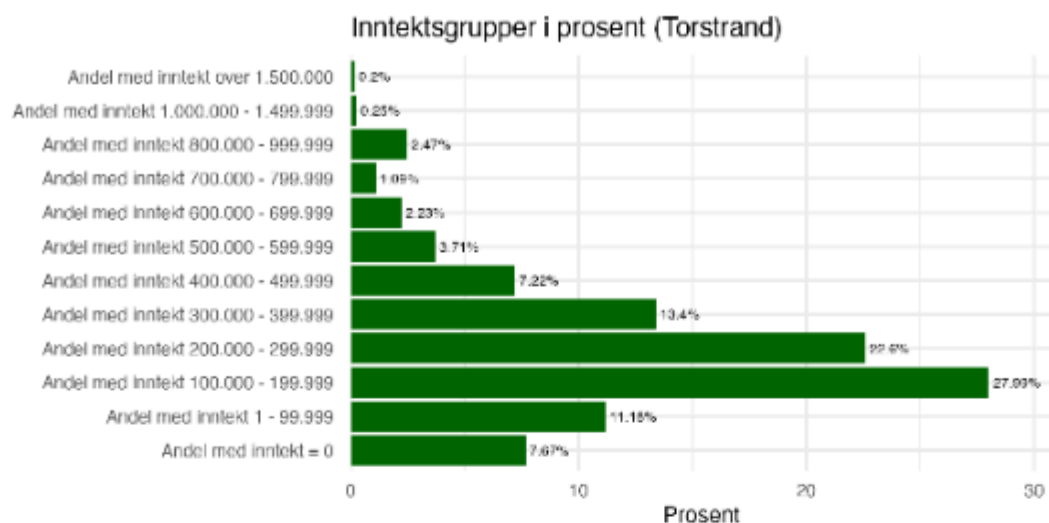
¹⁶ Helsedirektoratet: [Sammenhenger mellom økonomi og helse](#)

¹⁷ Helsedirektoratet: [Sammenhenger mellom økonomi og helse](#)

¹⁸ SSB: [Hvor mange er fattige i Norge?](#)

¹⁹ Tidsskrift for velferdsforskning: ["Fattigdom går i arv" - treffende diagnose eller villedende slagord?](#)

²⁰ Inntekt er "alminnelig inntekt" (nettoinntekt), altså grunnlaget for inntektsskatten. Det vil si alle typer skattepliktige inntekter, med fradrag for alle fradragsberettigede kostnader. Formue er lik nettoformue. Dette er ligningsmessig verdsettelse av formuesobjekter (bruttoformue) minus gjeld.

Inntil det foreligger SSB-tall for hvordan inntekten på Torstrand er sammensatt (lønnsinntekt, trygd/pensjon mm), er det ikke mulig å si noe om årsaken(e) til inntektsforskjellene.

Når det gjelder **sosialhjelp** ble det gjennomført en analyse av tilgjengelig tallmateriale for økonomisk sosialhjelp i oktober -24. Av alle som fikk utbetalt sosialhjelp i oktober, var det 52% som hadde sosialhjelp som hovedinntekt i hele kommunen, mens tilsvarende tall for Torstrand var 51%. På samme tid var det totale antallet sosialhjelpsmottakere i kommunen 709 mottakere, mot 103 mottakere på Torstrand, som dermed utgjør 15% av totalt antall mottakere.

Gjennomsnittlig antall måneder med sosialhjelpsutbetaling for de med sosialhjelp som hovedinntekt var noe lenger for mottakere på Torstrand enn for kommunen som helhet; henholdsvis 78,14 måneder for Torstrand og 76,51 måneder for Larvik.

Det er vanskelig å trekke bastante konklusjoner ut av disse tallene. Dels fordi de er basert på kun en måned (oktober-24) og dermed bare gir et øyeblikksbilde, og dels fordi Torstrandstallene ikke sammenliknes mot lignende levekårszoner i Larvik, kun mot Larvik som helhet.

4.4.2. Familiefattigdom

“Å være fattig i et av verdens rikeste land skaper utenforskap. Familiefattigdom rammer mange barn i Norge – og det blir stadig flere.” UNICEF

Ifølge UNICEF brukes ordet «familiefattigdom» om familier som lever i husholdninger med en samlet inntekt som er lavere enn 60 prosent av medianinntekten i Norge. En oppvekst i familiefattigdom kan ha store konsekvenser for barns mulighet til å lykkes på skolen, kosthold og helse, boforhold og deltakelse i fritidsaktiviteter.

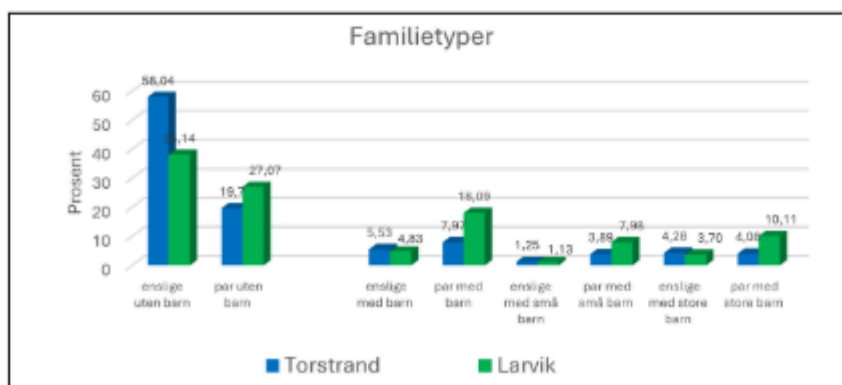
Barneperspektivet²¹ er vesentlig når NAV Larvik møter voksne som søker sosialhjelp eller andre ytelser. Fokus på barnets beste sikrer at det foretas vurdering av barnas situasjon når foreldrene får hjelp. NAVs viktigste tiltak for å motvirke fattigdom er å hjelpe foreldrene til å finne arbeid. I husstander hvor ingen av foreldrene jobber, lever 48 prosent i fattigdom. Dersom en av foreldrene får jobb, reduseres andelen som lever i fattigdom til seks prosent.²²

Når barn hindres i å delta på lik linje med andre i samfunnet, kan det føre til marginalisering, økt fare for å utvikle vansker og dårlige prestasjoner i skole og utdanning. Foreldre påvirkes negativt ved at situasjonen skaper ekstra belastninger slik at det kan prege deres omsorgsevne. Økonomiske vansker genererer emosjonelt stress, konflikter og psykisk uhelse, og vil ofte påvirke samspillet med barna.

Per august 2024 levde 12,8% av barna i Larvik kommune i familier med lav inntekt. I samme måned var det 201 husholdninger der en eller begge foreldre mottok sosialhjelp, og 97 husholdninger med tre eller flere barn. Larvik hadde høyere andel enn nærliggende kommuner sett opp mot det totale antall mottakere (685). Tolv husholdninger med barn fikk økonomisk rådgivning²³.

4.4.3. Familietyper

Andelen enslige uten barn er vesentlig større på Torstrand enn i Larvik som helhet. Når det gjelder par uten barn, er det omvendt; her er det en større andel i Larvik enn på Torstrand. Andelen enslige med barn er noe høyere på Torstrand, mens andelen par med barn er mye høyere i kommunen som helhet. Vi har foreløpig ikke tall for antall barn som inngår i familietypene, kun alder (små barn = 0-5 år, store barn = 6-17 år).

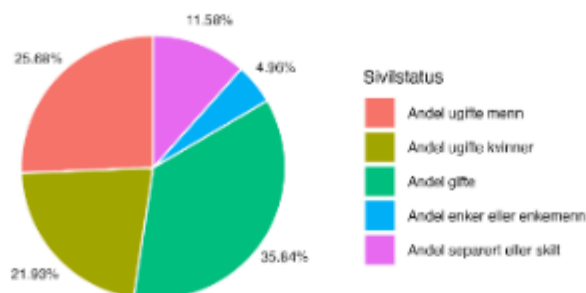
²¹ [Barnets beste - Veileder for deg som jobber i Nav](#)

²² [Ulf Andersen, Statistikksef Nav i Dagens Perspektiv 02.10.24](#)

²³ Virksomhetsleder Tone Langerud innlegg for Redd Barna 24.11.24

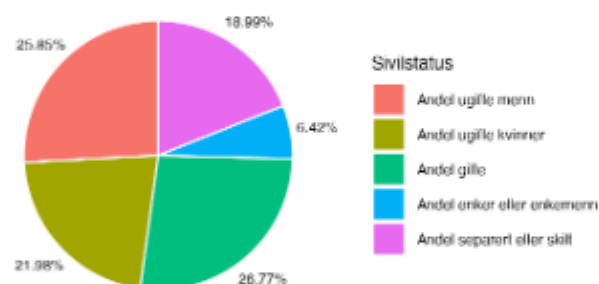
4.4.4. Sivilstatus

Sivilstatus i prosent (Larvik)

Som det kommer frem av figurene, er andelen separert eller skilt høyere på Torstrand enn for kommunen som helhet, og andelen enker eller enkemenn er også høyere. Andelen gifta blir ditto lavere på Torstrand i forhold til Larvik.

Sivilstatus i prosent (Torstrand)

4.4.5. Ensomhet

Ensomhet omtales som en folkehelseutfordring, og kommuner ønsker å forebygge og redusere antallet personer som opplever dette. Ifølge Helsedirektoratet tyder ikke studier på noen generell økning av ensomhet i samfunnet, men flere undersøkelser har vist en økning blant ungdom, og særlig blant unge jenter.

Ensomhet som vedvarer utgjør risiko for alvorlige helseproblemer, og er forbundet med lavere tilfredshet med livet. Andelen som av og til eller ofte er ensomme anslås å være cirka 20-25 prosent på landsbasis, og noe høyere blant unge og eldre. Verdensdagen.no hevder imidlertid at så mange som 44 prosent i Norge er plaget av ensomhet, hvorav 15 prosent er mye plaget.

Grafene viser en høy andel enslige på Torstrand, men det er ikke nødvendigvis sammenheng mellom ensomhet og det å være enslig. Helsepersonell melder imidlertid at mange av deres pasienter og brukere oppfattes å være ensomme. På Torstrand viser data at nærmere 60 prosent er enslige uten hjemmeboende barn, mot snau 40 prosent i Larvik kommune som helhet. Slike tall kan gi en indikasjon på omfanget av ensomhet, men må suppleres av mer kvalitative data for å gi et reelt og helhetlig bilde.

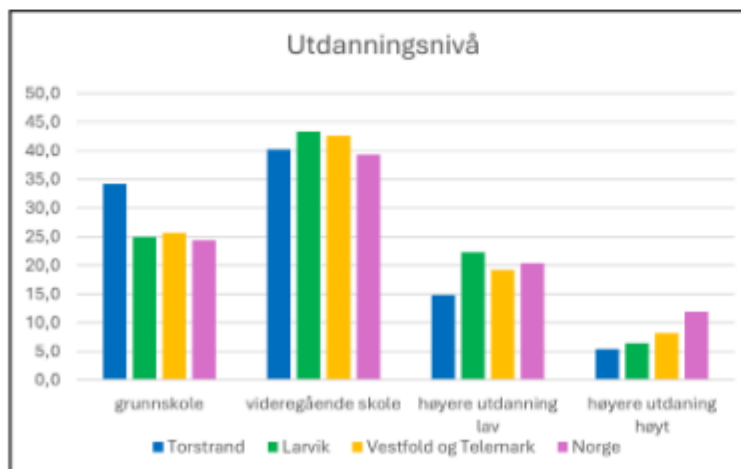
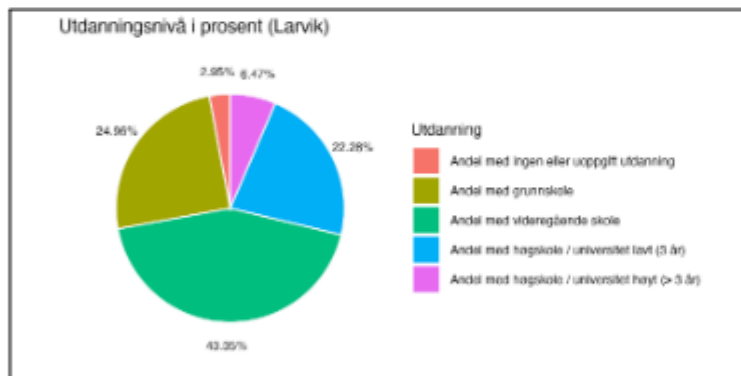
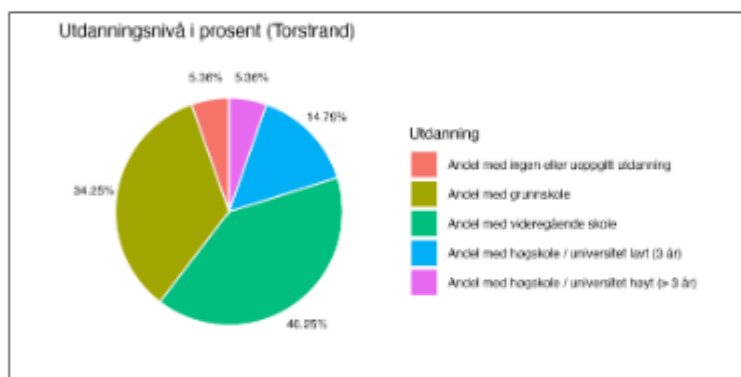
4.4.6. Utdanning og jobb

Thor Heyerdahl VGS

Thor Heyerdahl videregående skole i Larvik er en av Norges største videregående skoler, med ca. 1650 elever og rundt 300 ansatte. Skolen tilbyr ti utdanningsprogrammer, inkludert Studiespesialisering, Musikk, dans og drama, Medier og kommunikasjon, Helse- og oppvekstfag, Teknikk og industriell produksjon, Bygg- og anleggsteknikk, Elektrofag, Restaurant- og matfag, Salg, service og reiseliv og Design og håndverk. Skolen har et sterkt fokus på å hindre frafall og samarbeider tett med Larvik Læringscenter og NAV.

Utdanningsnivå

Andelen med grunnskole som høyeste fullførte utdanning er markant høyere på Torstrand enn i Larvik, og dette forplanter seg videre i andelen med videregående skole som høyeste utdanning, og andel med høyskole/universitet; her kommer Torstrand ut med lavere andel enn kommunen som helhet.

4.4.7. Arbeidsmarkedet og økonomisk ulikhet

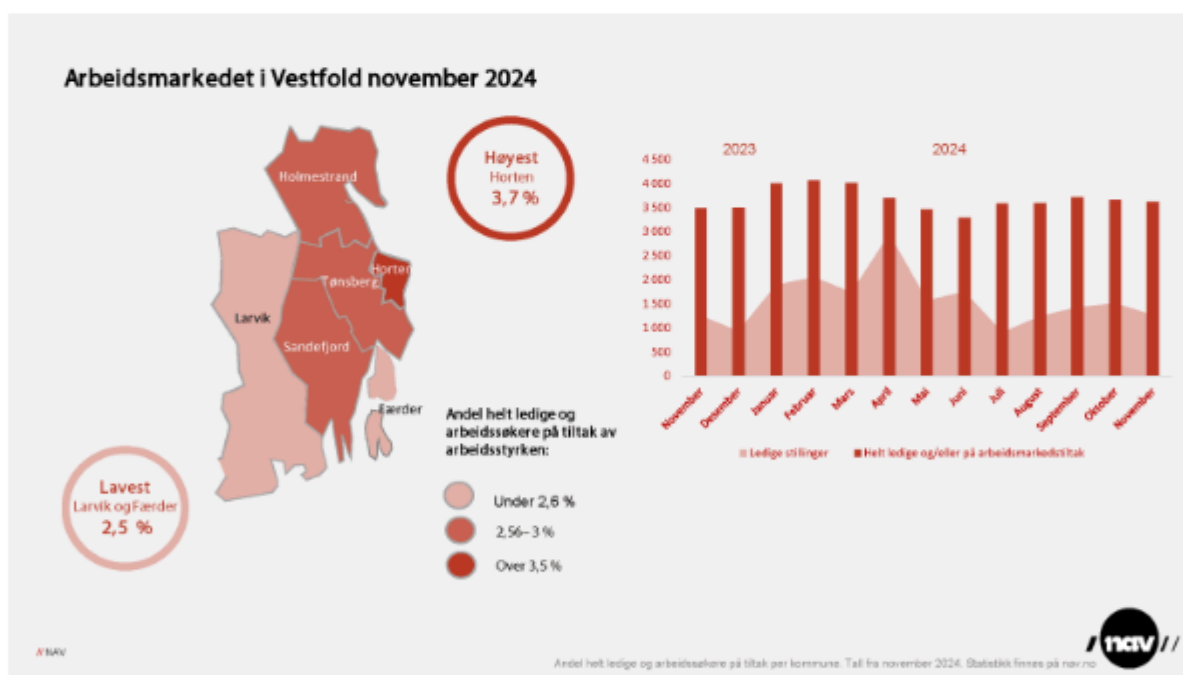
Det er lavere sysselsetting og høyere arbeidsledighet blant personer med lav formell utdanning, personer med nedsatt arbeidsevne og innvandrere. Sysselsettingen er også lavere for personer som har vokst opp i lavinntektsfamilier²⁴.

Andelen av befolkningen i arbeidsfør alder (20-66 år) som er sysselsatt, er relativt høy i Norge; 76,3% ifølge SSB²⁵. For befolkningen eksklusive innvandrere er den 78,5%. Blant innvandrere generelt er sysselsettingsgraden på 67,1%, mens for innvandrere fra Asia og Afrika på henholdsvis 59,4% og 54,0%. I Larvik er sysselsettingsgraden noe lavere; 73,6% (20-66 år)²⁶.

Hvis vi ser på befolkningen 15-74 år, er sysselsettingsgraden i Larvik i alt 64,2%. For etnisk norske 64,7% og innvandrere i alt 61,9% (vestlige innvandrere 73,9%, ikke-vestlige innvandrere 51,6%). Forskjellen i sysselsettingsgrad mellom etnisk norske og ikke-vestlige innvandrere er stor; drøye 13 prosent. Det foreligger foreløpig ikke tall som gir informasjon om innvandrerandelen på Torstrand.

Arbeidsledighet og uførestatistikk

Det er lav ledighet i Larvik, sammenliknet med resten av fylket, og dette har vært situasjonen over lang tid.

Når det gjelder uføre, er bildet et annet. Vestfold ligger øverst blant fylkene på den nasjonale statistikken over andel uføremottakere under 30 år, med 3,9%. Nasjonalt er andelen 2,8%. I Larvik er andelen uføre under 30 år på 4,8%²⁷.

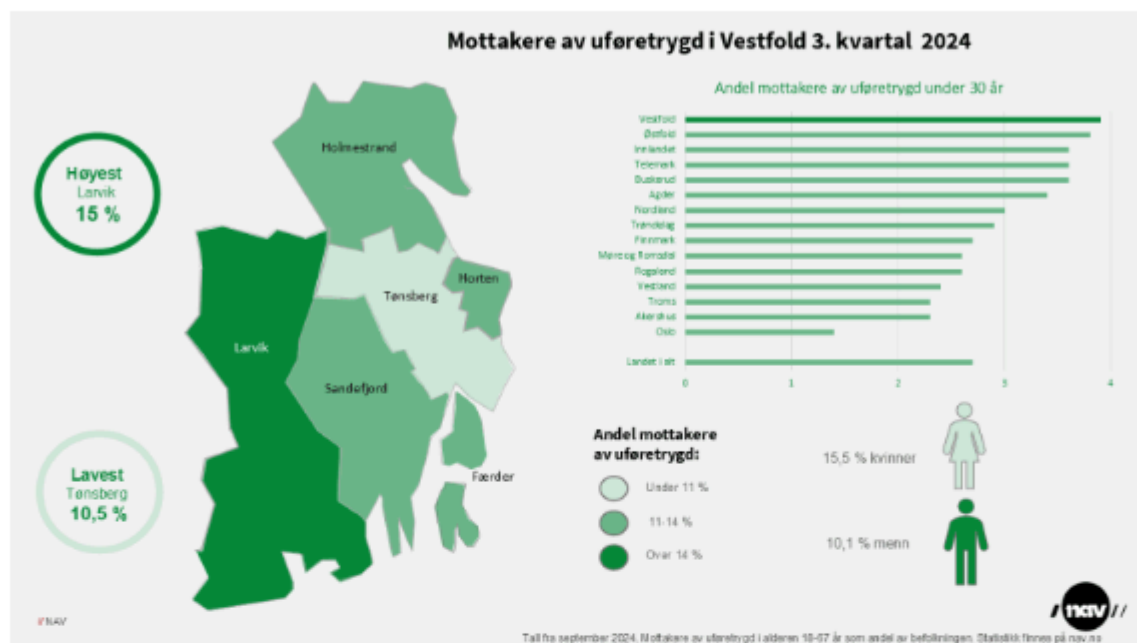
²⁴ [NOU 2020:16 Levekår i byer - Gode lokalsamfunn for alle](#)

²⁵ [NOU 2020:16 Levekår i byer - Gode lokalsamfunn for alle](#)

²⁶ [Kommuneprofilen](#)

²⁷ Statistikk fra NAV Vestfold og Telemark

Når det gjelder andel som mottar uføretrygd i aldersgruppen 18-67 år, er også her Larviks andel høyest i Vestfold, med 15% (september -24). Andel uføretrygdede i hele fylket var 12,8%, mens den nasjonalt var 10,5%.

Ikke-vestlige innvandrere (landgruppe 3)

I november -24 var det 181 arbeidssøkere (helt ledig + delvis ledig + arbeidssøkere på tiltak) i Larvik som er innvandrere fra landgruppe 3²⁸. Det utgjør **22,6%** av alle arbeidssøkere i Larvik i november. Til sammenligning utgjorde andelen arbeidssøkere fra landgruppe 3 i Vestfold 28%, og nasjonalt 34,9%.

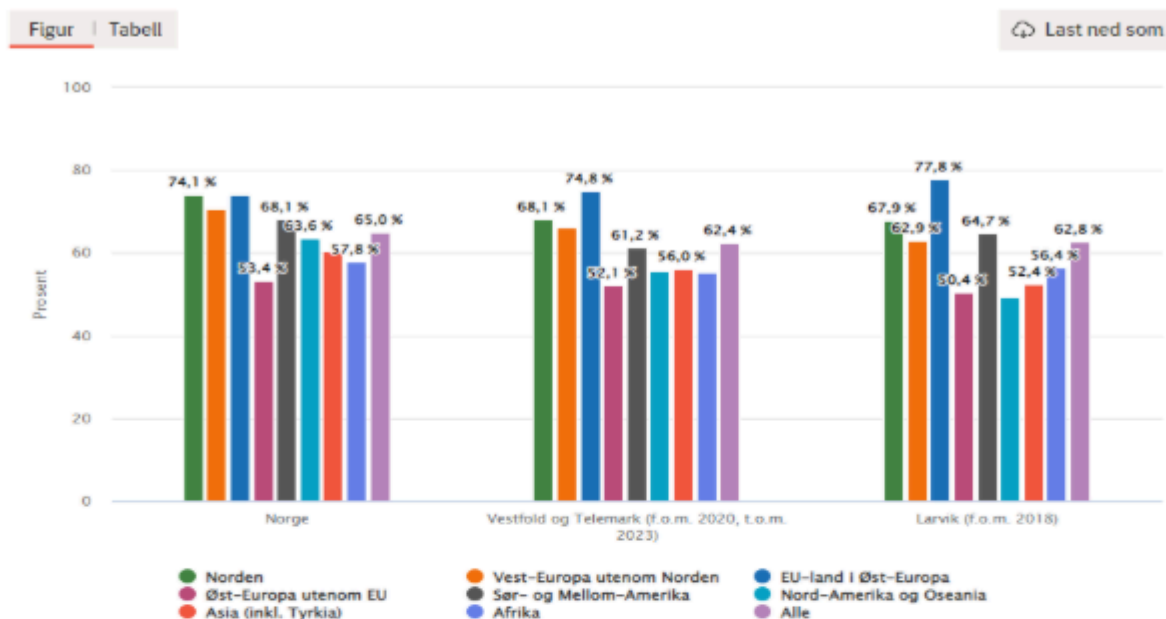
Andelen var også lavere for denne gruppen i Larvik i november 2023 (Larvik 21,1%, Vestfold 25% og nasjonalt 30,9%), mens i november 2022 lå Larvik på nivå med Vestfold, men lavere enn landet (Larvik 21,2%, Vestfold 21,4% og nasjonalt 28,6%).

Det er ingen åpenbare forklaringer på hvorfor arbeidsledige ligger lavere i Larvik. Tallene for sysselsettingsandelen hos landgruppe 3 for 2023-2024 er ikke offentliggjort ennå, de nyeste tallene for sysselsettingsandeler er fra 2022. Da var sysselsettingsandelen blant innvandrere som kommer fra Asia **lavere** i Larvik enn i Vestfold og Telemark og hele landet, og også litt lavere for innvandrere fra Øst-Europa utenom EU²⁹.

²⁸ Landgruppe 3 omfatter Øst-Europa utenfor EU, Asia, Sør- og Mellom-Amerika samt Oseania (utenom Australia og New Zealand). Statistikk fra Nav Vestfold og Telemark.

²⁹ [IMDi: Statistikk for Larvik](#)

Figuren viser andel sysselsatte fordelt etter verdensregion i 2022 i Larvik (f.o.m. 2018), Vestfold og Telemark (f.o.m. 2020, t.o.m. 2023) og Norge.

Kilde: SSB, sist målt 31.12.2022, oppdateres neste gang høsten 2024

Lav andel sysselsatte – kombinert med lav andel arbeidsledige, kan ha sammenheng med at en større andel står utenfor (og omfattes da ikke av ledighetsstatistikken); både andelen med nedsatt arbeidsevne og andelen uføretrygdde påvirker både lav sysselsetningsgrad – og lave ledighetstall, ved at de ikke er inkludert i ledighetstatistikken.

Situasjonen med å ha en lavere andel sysselsatte og samtidig lav andel arbeidsledige, gjelder for øvrig alle - uavhengig av etnisitet, og kan derfor også bidra til å forklare de lave ledighetstallene, men høye andel uføre, for Larvik som helhet.

Det norske arbeidslivet er preget av høy omstillingstakt, noe som øker risikoen for utstøting av arbeidslivet ³⁰. Innvandrere som mister jobben som følge av nedbemanning, har større sannsynlighet for å falle ut av arbeidsmarkedet, og også for å bli uføretrygdet, enn andre i samme situasjon. Hvorvidt dette er situasjonen i Larvik og på Torstrand, kan være gjenstand for fremtidig innsiktsarbeid.

³⁰ [NOU 2020:16 Levekår i byer - Gode lokalsamfunn for alle](#)

Hva innbyggerne i Larvik jobber med

Kilde: Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Det foreligger ikke tall for Torstrand foreløpig.

Utfordringer i arbeidsmarkedet

Mange bedrifter har i dag et udekket behov for arbeidskraft, samtidig som en stor andel av befolkningen i yrkesaktiv alder står på utsiden av arbeidslivet³¹. Dette gjelder også for vår region og for Larvik; i Vestfold var det i underkant av 500 ledige stillinger i november/desember 2024 og mange arbeidsgivere sliter med å fylle de ledige stillingene. I NAVs bedriftsundersøkelse for Vestfold og Telemark 2024, Vestfold Fylke, kommer det frem at 22% av bedriftene i Vestfold som har svart, har forsøkt å rekruttere personer uten å få tak i ønsket kompetanse. Rekrutteringsproblemene i Vestfold er størst innen overnattings- og serveringsvirksomhet, helse- og sosialtjenester og industri.

Det kan være flere og sammensatte grunner til at det på samme tid både er et stort behov for arbeidskraft og mange utenfor arbeidslivet, men en av hovedutfordringene er en mismatch mellom arbeidslivets kompetansebehov, og den kompetanse den enkelte besitter. De ufaglærte jobbene forsvinner i raskt tempo, og kompetansekravene øker – noe som rammer de med minst utdanning. Denne andelen er høy for Larvik – og enda høyere på Torstrand, og gapet i kompetanse blir dermed enda sterkere her. Til tross for gode muligheter for kompetanseheving, samt ordninger for å øke kompetanse og samtidig beholde livsopphold gjennom NAV, er det en utfordring at for få velger kompetanseheving i forhold til behovet. De med lavest utdanning er mindre tilbøyelige til å delta i kompetanseheving, enn de med høy utdanning. Dette er den såkalte Matteuseffekten; i tillegg til at høyt utdannede deltar mer i ytterligere utdanning enn lavt utdannede, deltar sysselsatte mer i utdanning enn arbeidsledige³².

³¹ Meld.St.33 (2023-2024): En forsterket arbeidslinje - flere i jobb og færre på trygd

³² Adult Education Survey 2017

Ungdom uten fullført videregående skole

I NAV brukes betegnelsen «ungdom» om personer under 30 år. Pr. desember 2024, var det registrert 276 ungdommer uten fullført videregående skole. Noen av disse er i utdanningsløp for å fullføre, andre gjennomfører annen type tiltak gjennom NAV med mål om å komme i arbeid. Det er foreløpig ikke kjent hvor mange av disse som bor på Torstrand.

4.5. Bydelsutvikling og nærmiljø

Torstrand er en bydel med nær tilknytning til Larvik sentrum, og utgjør det første møtet med byen hvis du kommer fra Elveveien i nord, fra Gloppebroen i øst og fra Danmark i sør. Bydelens utvikling vil ha betydning både for befolkningen i bydelen og for de som ellers ferdes i og gjennom området.

4.5.1. Næringslivet

Torstrand har røtter tilbake til Larviks tidlige industrihistorie. På 1800-tallet og tidlig 1900-tall var bydelen preget av arbeidsboliger for de som jobbet i den lokale industrien, inkludert verftsindustrien og trelast. Det var mange småbutikker og lokale håndverksbedrifter i tillegg til den mer omfattende industri- og handelsvirksomheten.

Bydelen har hatt en sterk tilknytning til sjøfart, ettersom nærheten til Larviksfjorden gjorde det til et viktig område for skipsbygging og maritim handel.

I Larvik er det i underkant av 1000³³ virksomheter med en eller flere ansatte. Varehandel, overnattings- og serveringsvirksomhet, industri, transport og lagring og helse-og sosialtjenester er store næringsgrupper.

155 av virksomhetene ligger på Torstrand, og varehandel utgjør den største næringsgruppen. Andre store næringer på Torstrand er transport og lagring, samt industri. Larvik havn ligger på Torstrand og er en av Norges største containerhavner, samtidig som den er anløpshavn for Superspeed og dermed utgjør en viktig forbindelse mellom Danmark og Norge. I tilknytning til havnevirksomheten er det også en del logistikknæring.

Det lokale næringslivet har betydning for omgivelsene på mange måter. Det påvirker bomiljø og livskvalitet, det gir tilgang til arbeidsplasser, det kan være en aktiv bidragsyter i lokal samfunnsutvikling, det kan skape stolthet og frustrasjon, og det kan generere synergier som virker destruktivt eller konstruktivt på befolkningen.

4.5.2. Mobilitet

Mobilitet handler om å bevege seg på en enkel måte - noen ganger med bil, andre ganger på sykkel eller noe helt annet. Det omfatter ofte en kombinasjon av flere måter å forflytte seg på, og tar utgangspunkt i den enkelte person. Mobilitet skal bidra til å gjøre det lettere å bevege seg, fra der vi er til dit vi skal. For å innfri denne målsetningen må vi tenke helhetlig om hvordan vi kan forenkle tilgjengeligheten og dermed folks liv.³⁴

³³ Salesforce (NAVs CRM-system)

³⁴ [Kollektivtrafikkforeningen](#)

Trafikkbildet på Torstrand

Trafikksituasjonen på Torstrand preges i stor grad av den tungt trafikkerte fylkesveien som går gjennom bydelen. De fleste som benytter denne traseen bor ikke selv i området, og skal kun passere - gjerne så raskt som mulig. Det oppstår daglig bilkøer på de mest belastede tidspunktene, og tellinger viser at det enkelte dager kjører like mange biler på denne veien som på E18. Traseen benyttes også som avlastningsvei for E18 dersom den må stenges. Da forsterkes problemet ytterligere, i tillegg til at det interne gatenettet utenfor fylkesveien også blir belastet.

Strandgata, Skiringsalsgata, Reipbanegata og Hoffsgate bærer også preg av gjennomgangstrafikk, men i en helt annen skala enn Storgata/Dronningensgate. Det interne gatenettet for øvrig er i all hovedsak trafikkert med biler som skal til og fra boligene i området. Mange av disse gatene er brede og oversiktlige, men blir ofte fylt opp med biler som står parkert utenfor boligene.

Sykkel og gange

Torstrands flate topografi og brede gater gjør det enkelt å gå eller sykle i bydelen. Det finnes også fine sykkel- og gangstier som brukes av både innbyggerne på Torstrand, fotgjengere og syklister som har sine faste turruter, og andre besøkende. De senere årene har også elsparkesykkelen gjort sitt inntog, på Torstrand som ellers.

For de som ønsker å komme raskest mulig langsmed øst-vest-aksen er det imidlertid flere steder med svært smal veiskulder eller fortau, og samtidig utgjør biltrafikken en vesentlig barriere. Den tungt trafikkerte fylkesveien må forseres for å komme til Larvik sentrum, og utgjør en reell trussel for både gående og syklende. Bypakke Larvik har derfor satt nettopp denne traseen øverst på sin prioriteringsliste.

4.5.3. Gaterom og møteplasser

Deler av Torstrand preges i dag av gjennomgangstrafikken langs fylkesvei og jernbane som genererer mye støy og dårlig luftkvalitet, og i liten grad gir noe tilbake til bydelen. De som bor og ferdes langs denne aksen må med andre ord betale prisen for at andre skal ha så enkel tilgang som mulig til sine destinasjoner.

Det fysiske miljøet i bydelen er i stor grad priggitt betingelser og begrensninger knyttet til veien og jernbanen. Det vil derfor være viktig å se hvordan disse forholdene kan brukes som ressurser i utvikling av området. Mye av gatemiljøet for øvrig består av brede og oversiktlige, men grå rom med mye asfalt og lite grønne elementer. Det gir gode muligheter for å skape trivelige møteplasser og traseer for myke trafikanter i ulike aldre og varierende funksjonsnivå.

I 2017 ble det gjennomført barnetråkk og trygghetsvandring på Torstrand. Som resultat av dette fikk blant annet parkområdet i Furumoa en vesentlig oppgradering, og har siden vært flittig benyttet av både store og små. Det viser hvilken betydning slike tiltak kan ha for at folk skal oppleve trivsel, stolthet og tilhørighet til et område.

Bydelen Torstrand har et godt potensial for tilrettelegging av gode møteplasser, både husimellom, gatelangs og i omkringliggende arealer med sjø og strand i den ene enden og sval furuskog i den andre. I tillegg kommer fjellknatter med flotte utsiktspunkter og mulighet for rekreasjon. Sammen med organisert aktivitet, næringsliv og den enkelte innbygger utgjør disse fasilitetene et fantastisk utgangspunkt for å utvikle bydelens attraktivitet videre, både for folka som bor på Torstrand og for de som ellers kommer til området.

4.5.4. Styrking av lokaldemokratiet

Nærdemokrati³⁵ omfatter et avgrenset geografisk område mindre enn kommunen, og det fungerer som plattform for deltakelse og engasjement for befolkningen i dette avgrensede området. Nærdemokratiske ordninger kan være en god måte å involvere befolkningen i saker som angår dem.

Nærdemokratiske ordninger kan bidra til:

- Bedre kontakt og mer nærhet mellom befolkningen og kommunens politikere og administrasjon.
- Mer deltakelse og større politisk interesse og engasjement i lokalbefolkningen.
- Representasjon fra et større geografisk område.
- Bedre kommunale beslutninger med høyere lokal legitimitet og større lokal forankring.
- Bedre kommunale tjenester gjennom tilførsel av lokalkunnskap.
- Større lokalt samfunnsengasjement som fører til god lokalsamfunnsutvikling.
- Ta vare på eller bygge opp lokal identitet og samhold, slik at en skaper et inkluderende og godt lokalsamfunn

4.5.5. Medvirkning

Økt vekt på lokaldemokratiet vil legge til rette for innbyggernes mulighet for deltakelse og innflytelse. Medvirkning betyr at man har mulighet til å si sin mening om noe, og at den blir lyttet til. Dette kan bidra til å få frem ulike syn og interesser. Likeverdige, kunnskapsbaserte og aktive medvirkningsprosesser kan sikre innflytelse, og bidra til en god utvikling av attraktive lokalsamfunn som ivaretar viktige fellesverdier og gode levevilkår for alle grupper. Områdesatsingen vil bidra til at Torstrands utviklingskapasitet blir sterkere ved at ressursene mobiliseres og at innsatsen treffer reelle behov og ønsker. De skjulte ressursene bør løftes frem. En bevissthet rundt valg av medvirkningsformer og metoder er nødvendig, slik at alle har anledning til å bli hørt og ta eierskap til utviklingen. Å skape noe nytt sammen med innbyggere, næringsliv og frivillighet forutsetter samspill, dialog og gjentagende samhandling der felles læring og utvikling skjer i et likeverdig klima. Ved å pilotere og teste nye løsninger, minimeres risiko.

Utformingen av fremtidens samfunn er et felles ansvar hvis vi skal lykkes med en bærekraftig utvikling.

³⁵ [Regjeringen.no: Nærdemokratiske ordninger](https://regjeringen.no/no/Nærdemokratiske_ordninger)

Så langt:

I mai inviterte områdesatsingen nøkkelpersoner i lag, foreninger og kommunen til et heldagsseminar på Torstrand Grendehus, med tema områdesatsing Torstrand. I tillegg til informasjon og gruppeoppgaver deltok personene fysisk i aksjoner ute i bydelen. Formålet var å bedre forstå hva områdesatsinger handler om.

I august hvert år arrangeres Torstrandsdagen i Furumoa. Torstrand Vel, i samarbeid med andre lag/foreninger, næringsliv og innbyggere, står for arrangementet. Arrangementet er todelt og henvender seg til alle aldre, med et stort familiearrangement på ettermiddagen, og et musikk- og dansearrangement for voksne på kvelden. Områdesatsingen var til stede under hele arrangementet for å hente innsikt ved å snakke med innbyggere.

Fra august til og med oktober gjennomførte områdesatsingen et feltarbeid i bydelen. Feltarbeidet var en del av kurset, innovativ tjenestedesign, der elleve ansatte fra forskjellige virksomhetsområder i kommunen deltok. De ansatte ble kurset i nye måter å jobbe på og underveis i kurset ble det gjort tester ute i bydelen. Noe av det som ble gjennomført var "5 på gaten", "Hei du", mapping og oppsøkende virksomhet.

I november arrangerte områdesatsingen et stort medvirkningsverksted på Vadskjæret der 80 innbyggere deltok. I verkstedet ble det jobbet med de tre overordnede innsatsområdene som er nedfelt i intensjonsavtalen med staten. Innsatsområdene er *levekår og folkehelse, byutvikling og nærmiljø og styrking av lokaldemokratiet*. Innbyggernes innspill favnet bredt i alle innsatsområder. Innspillene vil materialisere seg i de kommende handlingsplanene. Ett av innspillene fremheves her, da dette ble realisert kort tid etter at verkstedet var gjennomført. Det var ønske om mer lys på Torstrand, spesielt i mørketiden. Den fjerde søndagen i advent gjennomførte områdesatsingen en lyskuletenning innerst i Furumoa, med over 250 små og store innbyggere til stede. Parken er et flott rekreasjonsområde, men i denne delen av parken har det vært veldig mørkt, noe som kan ha bidratt til en følelse av utrygghet og derved mindre bruk av området.

Samme dag som innbyggerverkstedet ble arrangert, hadde områdesatsingen i tillegg et internt verksted for kommunens ansatte der 45 personer deltok, blant annet hele kommunedirektørens ledergruppe. I Framtidsverkstedet ble det lagt fokus på hva vi kan samarbeide om på tvers internt og eksternt, og hva vi kan starte med allerede i morgen. I tillegg ble det jobbet med framtidsperspektivet og synliggjort sammenhenger og muligheter inn mot kommunens nyetablerte program, Framtidas kommune.

4.5.6. Historie, kultur og identitet³⁶

*"Steder kan ikke bare forstås som fysiske strukturer, eller som resultat av fysisk planlegging. Hvordan vi opplever et sted og hvilken mening vi tillegger et sted avgjøres av hvem vi er, hvor vi kommer fra og hvem vi møter. Dessuten er de dominerende sosiale praksiser som utvikles på steder, med på å gi stedet kulturell mening. Dette betyr tilhørighet for noen og en følelse av utestengning for andre. Derfor eksisterer det kanskje like mange bilder av et sted som det er mennesker."*³⁷

³⁶ Informasjon fra [Wikipedia](#) og [Vestfold fylkeskommune](#)

³⁷ [Husbanken: Sosiokulturelle stedsanalyser](#)

Larvik og Torstrand bærer med seg en historie som er farget av både grevskap og arbeiderkultur. Befolkningen går under betegnelsen "sandlopper", ettersom bydelen i hovedsak er anlagt på sandgrunn. Torstrand har trolig sitt navn etter en Tor som drev gården Fjellsnes i 1640-årene. Mesteparten av dagens Torstrand ligger på gårdens grunn, som ble kjøpt opp av Gyldenløve i 1673. Sammen med blant annet Langestrand, var området arbeidernes, sjøfolkenes og fiskernes tilholdssted.

Bebyggelsen oppstod allerede på 1600-tallet, og Strandgata (tidligere *Sandgaden*) er bydelens eldste gate. Tradisjonelt har Torstrand vært en arbeiderbydel. Industrien, med blant annet et glassverk, har ligget langs sjøen. På stranden er det fortsatt mulig å plukke fargerike glassbiter, som nå er finslipt av bølger og sand.

Torstrand kom først under Larvik i 1820. Området hørte til Hedrum sogn før innlemmelsen, og lå som en forstad til byen langs innfartsveien fra fergestedet Vestre Halsen ved Lågen. Torstrand består av to områder med forskjellig bebyggelsesmønster som viser utviklingen av området over tid. Bebyggelsen består i hovedsak av små, malte trehus i 1–2 etasjer. Det er flere bygninger fra 1800-tallet i området. Bygningene i delområdene utgjør sammen med gateløp, hager og vegetasjon et helhetlig kulturmiljø.

Kulturmiljøet Torstrand dokumenterer særlig arbeidernes historie tilbake til 1600-tallet, og vitner om hvordan bebyggelsens utforming og struktur har endret seg med en mer overordnet planlegging fra ca. 1850. Arbeiderbydelen er en viktig del av Larviks sosialhistorie, og interessant å se i sammenheng med den mer velstående bebyggelsen langs Storgata. Torstrands historie, kombinert med arkitektur og helhet i området, gjør at kulturmiljøet har nasjonal og regional verdi.

I dag preges bydelen av sosiokulturelt mangfold i befolkningen. Dette har i seg selv en verdi som er nødvendig å ivareta og løfte fram i samfunnsutviklingen. I områdesatsingen blir det viktig å være bevisst risikoen for gentrifisering³⁸, slik at ikke enkelte innbyggere presses ut som følge av ønsket og positiv utvikling i bydelen.

Frivillighet og dugnadsånd har lange tradisjoner på Torstrand. Både idrettsforeningen Fram, Torstrand velforening og skateklubben er eksempler på frivillige organisasjoner som omfavner byens befolkning, og må få rom til å utvikle seg videre. Samtidig hevdes det at sandloppene har vist at de også tar politisk ansvar, fra dugnad til dialog:

*"Det er ikke alle bydeler som stiller med slike ansvarlige ildsjeler i rekkene. Som dugnadsrydder strender og parker, arrangerer treff og sosiale happenings, studerer saker og dokumenterer inn- og utsikt, leverer høringsuttalelser og stepper opp i aktuelle beslutningsfora- og politikerkomiteer, initierer nyhetssaker og tidvis teppebomber leserbrevspaltene i ØP med gode argumenter på lett forståelig norsk."*³⁹

5. Føringer og anbefalinger for utvikling på Torstrand

Kommunen har ulike planer som kan ha betydning for områdesatsingen på Torstrand, både på et overordnet og et spesifikt nivå. Nedenfor er det pekt på noen av disse, og på hvilken måte de kan få betydning for arbeidet.

³⁸ [Store norske leksikon: Gentrifisering](#)

³⁹ [Kommentar i ØP v/Kjeld Willy Hansen](#)

5.1. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er det øverste strategiske styringsverktøyet i kommunen. Innsatsområdene som fremheves i samfunnsdelen er viktige føringer for hvordan vi prioriterer tilgjengelige ressurser i årene framover.

Kommuneplanens samfunnsdel er basert på FNs bærekraftsmål, og gir retning for utvikling av kommunen som organisasjon og samfunn. Det er prioritert sju bærekraftsmål som fordeler seg over de tre dimensjonene, og som skal få særlig fokus i planperioden:

- BK3: God helse og livskvalitet
- BK4: God utdanning
- BK8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- BK11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- BK13: Stoppe klimaendringene
- BK14: Livet i havet
- BK17: Samarbeid for å nå målene

Kommuneplanens samfunnsdel ble rullert høsten 2024, og i den forbindelse ble det utarbeidet en ny visjon: *Sammen skaper vi gode dager*. NÆRE er videreført som verdier, og refererer til begrepene **Nysgjerrig - Ærlig - Raus - Engasjert**. Filosofien er som tidligere:

- Vi gjør hverandre gode og vil hverandre vel
- Vi finner de beste løsningene sammen

De viktigste innsatsområdene fram mot Larvik 2040:

- Samarbeide i Larvik
- Leve og bo i Larvik
- Skape i Larvik
- Møte fremtida i Larvik

5.2. Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel 2021-2033 har som hensikt og langsiktig mål å ivareta en helhetlig overordnet arealplanlegging. Ved å følge opp vedtatt arealstrategi i Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032, samt nasjonale, regionale, og kommunale planer og føringer, skal planen bidra til å styrke innbyggernes helse, miljø og trivsel i et langsiktig bærekraftig perspektiv.

Overordnet arealstrategi er basert på å:

- utvikle det vekstkraftige
- ta vare på det uerstattelige
- motvirke det utenkelige

Kommuneplanens arealdel har stor betydning for hvordan lokalsamfunn, nærmiljø og bomiljø utvikles. Den legger i vesentlig grad føringer for hvordan folk bosetter seg, beveger seg, lever og samhandler i et område, og hvordan næringslivet utvikler seg.

5.3. Sentrumsplanen

Larvik sentrum skal være kommunens aktive, opplevelsesrike og livskraftige midtpunkt - sosialt, miljømessig og økonomisk. Dette innebærer blant annet å legge til rette for at flere enn i dag ønsker å bruke sentrum

- som bomiljø
- som del av hverdagen f.eks. på vei til/fra jobb
- som besøksmål, f.eks. gjennom å besøke
- restauranter, kafeer eller andre tilbud
- som destinasjon f.eks. ved å legge ferien sin hit

Det er definert noen overordna prinsipper, og ett av disse er å *binde sammen*. Torstrand ligger tett på sentrum, der Herregården, gamlebyen, Tollerodden og indre havn ligger i randsonen mellom de to bydelene. Strandpromenaden går langs sjøfronten og binder noen av disse elementene sammen på en måte som har gjort at den er hyppig brukt, både som turvei og rekreasjonsområde. Syklende som har noen minutter ekstra, velger gjerne å benytte denne traseen som alternativ til den tungt trafikkerte hovedveien.

Indre havn inngår som del av Strandpromenaden, og vurderes å ha et stort potensial som sentrumsbydel. Her finnes grønne aktivitetsområder som skal videreutvikles og suppleres med kultur, service og tjenesteutvikling, i tillegg til noe bolig. Dette skal sikre liv og aktivitet hele året.

Herregården/Tollerodden - Gamlebyen skal utvikles med utgangspunkt i de kulturhistoriske verdiene, rekreasjonsverdiene og det grønne preget. Skottebrygga foreslås utviklet som et bryggemiljø med fokus på rekreasjon og service, for eksempel servering, havn for historiske båter, maritimt håndverk og verksted osv.

Ved Herregården foreslås det å gjenskape den historiske Herregårdshagen – ikke som en nøyaktig kopi, men som en tolkning basert på historien og et innhold som er tilpasset framtidig bruk av hageanlegget. Hagen vil kunne brukes til ulike kulturaktiviteter, rekreasjon, læring og kurs osv.

Som nær nabobydel kan Torstrand trekke veksler på det som skal skje i forbindelse med sentrumsutviklingen. Det er viktig å se utviklingen av bydelene i sammenheng, både for å skape positive synergieffekter og for å optimalisere potensialet i en helhetlig tilnærming.

5.4. Kommunalteknisk plan

Vann- og avløpsledninger skiftes ut med nye når levetiden er utløpt. Det legges opp til å bruke over 100 mill. kr pr. år til dette. Reasfaltering og istandsetting etter graving finansieres fra vann- og avløpsgebyrene. Heving av standard på f.eks. vei, veilys, parker, etc. finansieres via vei/park. Det er vanlig å oppgradere selve veien inkl. veilys.

Det er behov for å skifte ut ledningsnett for vann og avløp på Torstrand om få år. Dette omfatter totalt ca. 5 km. Det foreslås et områdeløft for bydelen gjennom oppgradering av en del elementer. Et lignende områdeløft ble gjort på Langestrand (5,3 km) i perioden 2002 – 2005.

Følgende kan være aktuelt:

- Veilys
- Møteplasser
- Blomsterbed
- Gatenavnskilt
- Skoleveier
- Sykkelparkering
- Parker
- Benker
- Trær
- Trafikksikkerhet
- Lekeplasser
- Brannsikker renovasjon

Det forventes at prosjektet vil bestå av 4 etapper med 1 år pr. etappe. Det var opprinnelig planlagt oppstart i 2024, men den er nå utsatt til 2028. Finansiering av utskifting av vann- og avløpsledninger er omtalt i [Kommunalteknisk plan](#) pkt. 2.2.2.

5.5. Bypakke Larvik

Som et ledd i å bedre fremkommeligheten for alle trafikantgrupper rundt, i og gjennom Larvik sentrum, utarbeides det en mobilitetsplan. Planen skal ha en helhetlig tilnærming for gående, syklende og brukere av kollektivtransport. Gjennom å definere hovedfartsårer for ulike transportformer, optimalisere trafikksystemet, og tilrettelegge for tiltak som senker barrierene, skal vi gjøre det enklere for innbyggerne å velge å gå, sykle og reise kollektivt.

Bypakke Larvik skal bidra til en bærekraftig og konkurransedyktig utvikling i Larvik. Vi skal øke andelen som går, sykler og reiser kollektivt, og skape et mer attraktivt bysentrum. Samarbeid og samskaping om ulike oppdrag skal bidra til å sikre helhetlige og fremtidsrettede løsninger. Disse løsningene skal utvikles basert på oppdatert innsikt om behov, barrierer og forventninger. Et av målene er å teste ut hvordan samarbeid med forskning, næringsliv, innbyggere og frivillighet kan sikre mer effektiv bruk av virkemidler.

Den største barrieren for at folk skal sykle er opplevelse av trafikksikkerhet. Der nest bekymringen for at sykkelen skal bli stjålet. Som et tiltak for å senke barrierene ønsker vi å teste ut et nettverk av sikre sykkelparkeringer i samarbeid med en privat aktør. For å få sammenlignbare data må effekten av tiltak måles både på kort og lang sikt. Vi setter ut inntil femten installasjoner med til sammen 75 sikre sykkelstativ, pilotens varighet er fem år. Piloten skal finansieres med reklame.

5.6. Mulighetsstudier

- Lokalt Byrå og IHUGA Arkitekter⁴⁰
- Akantus⁴¹

⁴⁰ [\(LINK til landingssiden for Områdesatsing Torstrand\)](#)

⁴¹ [Larvik kommune: Mulighetsstudie Akantus - Herregården i Larvik, hagen og omgivelsene](#)